

ESPERANTO

Oficiala organo de UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

JARA ABONO

Simpla abono	10. — Frankoj
Kun la membreco de UEA	12.50 Frankoj
Unu numero	1. — Franko
<i>Svisa poŝtĉeko I. 2310. — La abonoj komenciĝas en januaro</i>	

REKLAMO

Anonco (unu-centimetra kolonero)	2. — Frankoj
Anonceto (1 linio: 10 vortoj)	0.50 Franko
Korespondado (1 enskribo)	0.75 Franko
<i>Rabatoj: 3 enpresoj 10%; 12 enpresoj 25%</i>	

FONDINTO: HECTOR HODLER

GVIDANTO: D-ro EDMOND PRIVAT

ADRESO DE LA REDAKCIO KAJ ADMINISTRADO: 12, BOULEVARD DU THÉÂTRE, GENÈVE

La Redakcio ne povas resendi manuskriptojn. Oni skribu tre legeble kaj konservu kopion

TEKSTO. — *Esperanto ĉe Parlamento*, Edmond Privat. — **Socia Vivo:** *Internacia Labor-Oficejo*, Nik. F. Nikolaev. — *Religia Ligo de Nacioj*, Prof. Rudolf Otto. — *Ĉaso de krokodiloj*. — **Literaturo:** *Ĉe la riverpasejo*, Canko B. Cerkovski. — *Teatra kritikisto*, Borjo Zevzeka. — *La unuanimeco*, Fabelo. — *Geedziĝo en Svedio*, Henry W. Longfellow. — *Virina Mano*, Theodor Storm. — *Preĝo*, Gustav Falke. — *Militkaptito*, Julio Baghy. — *Liberaj pensoj*. — **Esperantismo:** *XIII^a Universala Kongreso de Esperanto*. — *Anoncitaj Kongresoj*. — *Kroniko*. — *Svisa Esperanta Societo*. — *Oficiala Informilo de UEA*. — *Esperantista Literatura Asocio*. — *Esperantista Vivo*. — *Niaj Mortintoj*. — *Ŝako*.

ESPERANTO ĈE PARLAMENTO

La Finnlanda parlamento, post tre interesa diskuto, decidis subteni la nacian Esperanto-Asocion de tiu lando per subvencio de 25,000 markoj. Rimarkinde estas, ke el la tuta budĝeto por „scienco kaj arto“, la propono de la Financa komisiono pri Esperanto okazigis la ĉefan debaton. Pri tiu temo, la 2 marto, dek kvar deputitoj parolis sinsekve. Nia bonega kunfrato „Esperanta Finnlando“ presigos la detalan raporton pri la diskuto.

Kelkaj parlamentanoj kritikis la proponon opiniante, ke angla lingvo fariĝos ja la tutmonda. Aliaj deziris, ke la subvencio estu dividata inter Ido kaj Esperanto, opiniante, ke ili malmulte diferencas unu de la alia kaj efektive ne konkurencas. Proponon de S-ro Hildén en tiu senco la Parlamento rifuzis. Diversaj agraranoj, socialdemokratoj kaj la fakestro por publika instruado Prof. Soininen kontraŭe montris, ke estus malutile subteni skismon, kaj ke Esperanto estas vivanta kultur-lingvo jam tre disvastigata en la tuta mondo. Fine la Parlamento decidis subvencii nur Esperanton por helpi ĝian plian publikan disvastiĝon.

Ni kore gratulas niajn samideanojn en Finnlando pri tiu granda sukceso, kiu kuraĝigos ilin en ilia admirinda laborado. Jam ilia organo „Esperanta Finnlando“ rapide stariĝis inter la plej bonaj el niaj gazetoj. La diskuto ĉe ilia nacia parlamento montris, ke praktikaj homoj ne volas eternigi teoriantan lingvan diskutadon, sed preferas helpi al la plej rapida solvo,

subtenante Esperanton. Ĉi tiu tendenco montriĝas nun ĉie kaj la diversaj registaroj sekvos la ekzemplon unu post la alia.

Kiel skribis tiel saĝe nia Majstro, la demando jam ne estas pri elekto de lingvo, ĉar la praktiko jam solvis tiun demandon, sed pri oficialigo de Esperanto. Se baldaŭ la Ligo de Nacioj elektus komisionon pri la afero, ĝi sin okupus malpli pri tiu aŭ alia ebla rekomendo al nia Lingva Komitato ol pri la plej bona maniero enkonduki la instruadon de la lingvo en ĉiulandaj lernejoj laŭ farota interŝtata kontrakto.

* * *

Dum tiuj ĉi semajnoj (14 aprilo kaj 31 marto) ni kunmemoras la morton de D-ro Zamenhof kaj de lia sindona sekvinto Hector Hodler. Tra la tuta mondo la Esperantistoj danke repensas al la genia pacienco de nia Majstro kaj al la pionira laborado de ĉiuj niaj karaj mortintoj. Ili ne estas nun inter niaj rangoj por kunĝoji pri la rapidaj sukcesoj de Esperanto dum tiu ĉi jaro, sed ilia inspiro kaj ekzemplo ja montras al ni la vojon.

Nun estas la tempo por ĉiuj el ni oferedoni senmezure sian vivon al la afero, kiun la pioniroj prave nomis „sankta“. Super tiom da malkuraĝigaj novaĵoj, legataj ĉiumatene en la politikaj gazetoj, elstaras ja la antaŭenmarŝo de Esperanto, kiel la unu vere ĝojiga kaj fidiga fakto, kiu nin esperigas pri nova plibona homaro.

Edmond Privat.

Lasthore: La tutmonda Konferenco de la Ruĝa Kruco en Genève decidis (7 aprilo 1921) instigi ĉiujn R. K. societojn, ke ili disvastigu la lernadon de Esperanto. Ni raportos pli detale en nia venonta numero.

SOCIA VIVO

Internacia Labor-Oficejo

(Enketo)

Sur la dekstra bordo de Ĝeneva lago, sur altaĵo, staras granda domo, kies nomo estas Internacia Oficejo de l' Laboro.

Ĝi naskiĝis sub la persista demando de l' laborista klaso. Jam en 1916 la Sindikata Konferenco en Leeds petis kreon de Internacia Labora Komisiono por „kontroli realigon de leĝoj pri sociaj asekuroj, migrado, laborhoroj, higieno kaj protekto kontraŭ akcidentoj. La sama konferenco postulis Internacian Oficejon de l' Laboro por kunordigi kaj malfermi enketojn, studadojn kaj centri statistikojn pri laboraj vivkondiĉoj. En 1917, Stockholma Konferenco aprobis tion, kaj en 1917 tiu de Bern postulis eĉ Internacian Laboran Konstitucion, realigita per Internacia Oficejo de l' Laboro.

La Paca Konferenco de Versailles estis do devigata krei la XIII^{an} parton de la Paca Kontrakto, rilate Laboro. La Paca Kontrakto proklamas, ke „la komuna paco povas esti starigita nur sur grundo de la justeco socia kaj humaneco“. Por tio oni kreis la Internacian Oficejon de l' Laboro en Ĝenevo.

La rolo de tiu Oficejo estas duobla: Unue, ĝi devas zorgi pri voĉdonado, enkonduko kaj realigo en ĉiuj landoj de Internacia Labora Leĝaro, kiu, kompreneble, povas mal-simili en diversaj landoj laŭ iliaj kutimoj kaj moroj, sed havanta samajn principojn kreitajn per la I. O. L. Tiel, oni evitus nelojalajn konkurencojn, kaj progresemaj landoj povus antaŭiri ne estante ĉiam malhelpataj de tiuj, kiuj ekspluatas sian laboristaron. Aliparte, la Oficejo devas, per siaj enketoj, pristudoj kaj propagandoj, plibonigi ĉie laboran vivkondiĉon kaj igi laboristojn liberaj homoj, pensemaj, instruitaj kaj feliĉaj. Ĝi devas do helpi konstrui novan superan civilizadon, garantianta ĉiaman pacon.

La funkciado de Internacia Oficejo de l' Laboro estas pli demokrata ol tiu de la Ligo de Nacioj. Oni konvokas, almenaŭ unufoje jare, Ĝeneralan Konferencon de ĉiuj partoprenantaj landoj, kies nombro estas nun 48. Mankas nur el grandaj nacioj Usono, ne subskribinta ankaŭ Pacan Kontrakton, kaj Rusio, estanta en revolucio. Ĉiuj landoj, grandaj kaj malgrandaj, havas samajn rajtojn. Ĉiu el ili estas reprezentata de du registaroj kaj po unu mastra kaj laborista delegitoj, kiuj voĉdonas laŭvole. Tiel laboristoj povas voĉdoni kun laboristoj kaj mastroj kun mastroj de ĉiuj nacioj.

Tiu ĉi „Sociala Parlamento“ ne posedas ankoraŭ rajton eldoni leĝojn, ĉar ĉiu lando defendas sian sendependencon, sed Laboraj Konferencoj de I. O. L. ellaboras leĝ-proponojn kaj projektojn, kiuj, akceptitaj de registaroj, fariĝas bazo de naciaj leĝoj.

Ĝis nun okazis du konferencoj. Unu en Washington en 1919, kiu ellaboris interalie ses leĝ-proponojn, nome: pri okhora labortago kaj 48-hora laborsemajno; pri laborutiligo de virinoj antaŭ kaj post akuŝo; pri minimuma aĝo de infanoj okupitaj en industrio (14 jaroj); pri senlaboreco kaj pri nokta infana laboro. La Ĝenova Konferenco, kiu okazis en 1920, okupis sin speciale pri maraj kaj maristaj demandoj, kaj la tria konferenco, kunsidonta en Ĝenevo en oktobro proksima, pristudos precipe vivkondiĉojn de l' agrikultura laboristaro.

Ĉiu lando devas, dum unu jaro, submeti al sia parlamento leĝ-proponojn, balotitaj de la konferencoj de I. O. L. La parlamentoj ne estas tamen devigitaj, akcepti tiujn ĉi leĝ-proponojn, sed ili devas aŭdi popolan opinion. En la okazo se la registaroj ne submetus al siaj parlamentoj leĝ-proponojn, aŭ se ili ne observus bonfunkciadon de akceptitaj

leĝoj — tiam la I. O. L. povas, per siaj Enketaj Komisionoj kaj Supera Internacia Juĝejo, laŭ Kontrakto de la Ligo de Nacioj, uzi kontraŭ ili ekonomiajn punojn, kiel rifuzo de pasportoj, de komercaĵoj, blokado, k. t. p.

Nun I. O. L. laboras tre aktive; pli ol 200 personoj — oficistoj kaj delegitoj — estas okupataj, sub la sperta gvidado de sia direktoro Albert Thomas, franca reformista socialisto kaj deputato, pri serĉado de informoj — ekonomiaj, socialaj, laboraj, kooperativaj, industriaj, k. t. p. — el ĉiuj landoj, pri sendo de enketoj en diversaj landoj (ekzemple en Hungario, Jugoslavio), pri nomigo de komisionoj de specialistoj, demandataj ofte de la Ligo de Nacioj por solvi tiun aŭ alian diskuteblajn naciajn aŭ internaciajn demandojn. Mallongvorte, I. O. L. celas plibonigon, per Internacia Sociala Leĝaro, de la vivo de la laboristaro kaj forigon de socialaj konfliktoj.

La I. O. L., tiu „Sociala Parlamento“, estas fako de la Ligo de Nacioj, de kiu ĝi ricevas buĝeton de 9 milionoj frankoj jare. Sed ĝi, kiel Ligo de Nacioj kaj ĉiuj internaciaj organizaĵoj, bezonas unu solan koron, unu solan lingvon — Esperanto¹ — por konigi siajn ideojn tra la mondo, celante kreon de pli bona, feliĉa kaj justa estonteco.

Nik. F. Nikolaev.

Religia Ligo de Nacioj²

Espereble la nuna komuna mizero fine instruos la naciojn, kion ili estus devintaj lerni jam delonge el religio kaj etiko, nome: ke la homoj de ĉiuj landoj devas mediti pri komuna agado je grandaj sociaj problemoj, pri pacema frateca kunlaborado kaj kuncelado. Politika unuiĝo, tute sole, ne povas atingi tion, ankaŭ ne la politika ligo de nacioj, kiu nun ekestas. Ĉu ĝi efektive realiĝos? Ĉu ĝi alportos denove ŝtatan egoismon de kelkaj popoloj aŭ realan justecon kaj reciprokan akceladon por ĉiuj nacioj kaj grupoj de la tut-homaro? Eĉ se ĝi sincere dezirus la justecon por ĉiuj, ĉu ĝi havas per si mem la potencon efektivigi sian celon?

Organizaĵoj, leĝoj, decidoj, debatoj estas senpotencaj, se ili ne estas portataj per la vekita konscienco de la popolo, per la vigla intereso de la multaroj, per la forta volo de la nacioj. Sed kiu estas pli kapabla efiki ĉi tiun vekadon de la konscienco, de la intereso kaj volo en la publiko ol la unuiĝoj kaj organizaĵoj, kiuj precipe devas aŭ devus sin okupi pri la vekado de la konsciencoj kaj la formado de la volo rilate al gravaj moralaj problemoj, nome: la eklezioj, la religiaj grupoj kaj komunumoj kaj ties reprezentantoj kaj gvidantoj?

Sekve de ĉi tiu ekkono, oni jam faris plurajn gravajn provojn alproksimigi la kristanajn societojn de la diversaj landoj unu al la alia kaj mediti pri komunaj problemoj kaj komuna agado. Kaj ĵus skribis al mi la ĉiam agema kaj antaŭvida sveda arkebispo D-ro Söderblom, ke li estas okupiĝanta aranĝi en tiu ĉi jaro tutmondan konferencon, eĉ tutmondan eklezian konsiliĝon, kiu estas akcelonta ĉi tiun benplenan interrilaton kaj kunlaboradon de grandaj ekleziaj grupoj en la plej diversaj landoj. Ni deziras al ĉi tiu intenco la plej bonan sukceson, kaj ni esperas multe pri tio. Sed samtempe niaj rigardoj estas direktataj pli malproksimen.

La vastegaj komunaj problemoj de la tuta kulturhomaro senvualigis antaŭ niaj okuloj. En ĝi la kristana parto certe estas plej grava, kaj ĝia unuiĝo estas la unua postulo. Sed tamen ĝi neniel estas la tuthomaro, ĉar ĝi ne enfermas grandegajn grupojn de tre alta valoro por la mondo kaj

¹ Mi petas Esp. kaj nacian gazetaron, represi tute aŭ parte tiun ĉi enketon kaj sendi al mi numerojn, por pruvi al I. O. L. la utilecon de nia lingvo. — N. F. N., 2, rue Saint-Léger, Genève.

² Tiu ĉi artikolo tuŝas problemon, kiu plej interesis Zamenhof. — (Red.)

ĝuste tiajn, por kiuj la religiaj organizaĵoj kaj ties influo havas ankoraŭ pli fortan valoron ol por la kristana parto de la homaro. Ni citas unue la grandajn amasojn de la islamo, kiuj fariĝas ĉiutage pli gravaj. Kiel grava la islamo estas jam nun! Kaj baldaŭ ĝi fariĝos ankoraŭ pli grava por la kunlaborado de la tuta homaro. La tuta islama mondo de la plej malproksima oriento estas altgrade penetrita kaj facile influebla per sia religia organizaĵo kaj per siaj gvidantoj.

Ni citas la judaron de la diversaj nacioj. Ni citas la tricent milojn da hindoj, kiuj parte kiel mahometanoj, parte kiel brahmanoj, profunde traigitaj per religio, en sennombraj grupoj kaj sektoj staras sub forta religia gvidado kaj influo. Ni citas la nove fortiĝintajn ekleziojn de Budha kaj la Ŝinto-grupojn en Japanio. Jam plurajn jarojn antaŭ la milito episkopoj de la budhaj eklezioj en Japanio estis farintaj per skribaĵo al la ekleziuloj de la okcidento la provon interrilati por komuna agado en moralaj tuthomaraj aferoj. Ni citas la milojn da budhaj pastroj, abatoj kaj gvidantoj en Hindio, Tibetio, Ĉinio, Mongolio kaj Mandŝurio, en Siberio kaj eĉ en okcidenta Rusio. Nature ni ankaŭ citas la unuigojn, kiuj — ne dependante de organizita religio — celas la flegadon de morala kulturo interne de unuopaj popoloj.

Ĉu estas neeble interrilati ĉi tiujn religiajn grupojn de la mondo kaj produkti inter ili komunan volon pri moralaj-praktikaj, kolektivaj homaj celoj, kiujn hodiaŭ ĉiuj ekkonas kiel siajn proprajn, almenaŭ en la teorio. Unufoje oni jam sukcesis unuigi ĉiujn aŭ preskaŭ ĉiujn al kolektiva agado, nome en la komuna religia kongreso okaze de la mondekspozicio en Chikago. Certe, tio ja nur estis malgranda sukceso. Sed tamen estas io tre grava vidi ĉi tie sur publika scenejo unuigita ĉion, kion tiel ofte neunuigeble kontraŭstaris en la vivo. Hodiaŭ la temo estas io pli urĝa kaj pli deviga ol bezonoj pri ekspozicioj kaj memrepresentado.

Pli grava ankoraŭ estis provo de „konferenco por laboro kaj religio“, farita en septembro 1919 en Londono ĉe Browning-Hall. Delegitoj el Anglio, Ameriko, Svedio, Norvegio, Danio, Finnlando, Belgio, Italio, Grekio kaj Hindio kunvenis, reprezentantoj de la plej diferencaj religiaj grupoj, el ili ankaŭ delegitoj de la Brahmaismo, kiel Wadia, la laboristogvidanto en Madras. Kaj la komuna tuthomara afero pri la interrilateco inter religio kaj laboristaro estis preparolata en vere universala maniero.

Oni pripensu kiel gravege estus, se eble ĉiun trian jaron gvidantaj kaj influaj reprezentantoj kaj delegitoj de ĉiuj eklezioj en la mondo publike kunvenus por komune pritrakti la tuthomaraĵajn aferojn, se ili persone reprezentus la unuigan tuthomarecon kaj ĉiam denove alportus hejmen la pligrandigitan voladon krei societon de la tuta homaro. Tiamaniere povus estiĝi iom post iom per si mem forumo por diskuti — nedependante de diplomataj bataloj kaj konsideroj — la vidpunktojn pri publika kaj internacia moraleco, la socialajn kaj kulturajn demandojn, koncernante ĉiujn popolojn, la neeviteblajn kontrastojn inter la nacioj kaj la rimedojn egaligi ilin, la diversajn demandojn pri laboristoj, virinoj kaj rasoj, la sennombrajn aferojn, kiuj estas enigotaj en la konsciencojn de la popoloj antaŭ ol ili povas fariĝi interpopola rajto. Tiel estiĝus natura apelacia kortumo por premataj malplimulto, popolaj grupoj, nacioj, kiuj povus ĉi tie postuli sian rajton, se internacia ligo rifuzis atenti pri ĝi. La rajtoj de tia forumo estus tre malmultaj, sed ĝia morala impresopovus esti fortega, precipe tiam, kiam ĉiuj eklezioj delegus siajn plej kapablajn virojn kaj la plej bonajn fortulojn.

Prof. Rudolf Otto.

Trad.: O. Rieck.¹

¹ La samideanoj estas petataj tuj traduki la supran artikolon, publikigi ĝin en la naciaj gazetoj kaj sendi specimenojn al S-ro O. Rieck, Wolgasterstrasse 38 b, en Greifswald (Germ.), por ke la iniciatintoj vidinte la sukceson elektu Esperanton!

TRAVIVAĴOJ

Ĉaso je krokodiloj

Samideano loĝanta en Soerabaia (Ned. Hindio) rakontas jenan sian sperton.

„... Lastfoje mi faris ĉason je krokodiloj. Per aŭtomobiloj kaj armitaj per pafiloj ni veturis al rivero, distanca 20 kilometroj de Soerabaia. Tie ni dungis enlandan ĉasiston kun remistoj kaj enlanda boato.

En la antaŭo ni instalas lumjetilon turneblan en ĉiujn direktojn. Dum la ekfalo de la nokto ni ekveturis. Mistera estas tia nokto sub tropika ĉielo. Ĉie regas silento. Nigra kaj senbrue la akvo fluas al la maro.

De tempo al tempo ni preteriras arbojn, kiuj estas dense kovritaj de fajromuŝoj, kiuj de malproksime faras la impreson de ŝvebantaj kandeloj. Senbrue nia boato glitas tra la akvo. Antaŭ ĝi, forta hela lumfasko krozas laŭlonge la bordojn. Aŭtomate la remilojn iras supren — malsupren — seninterrompe kaj senbrue. Ĉio ŝajnas mistera. La siluetoj de la silentaj remistoj — la senmova figuro de la indiĝeno manipulanta la lumjetilon — estas kvazaŭ ne plu ekzistas io krom ni.

Subite iu tuŝas mian brakon. „Toean lihat!“ („Sinjoro vidu!“) La lumfasko staras senmove.

De malproksime mi ekvidas du flavajn radiantajn punktojn. „Disana ada batjol“ („Tie estas krokodilo“) li flustras en mian orelon.

La atento estas streĉita ĝis ekstremo.

Tre singarde la remistoj direktas la „prahoe“ gvidataj per manmovo de la piloto. Malrapide kaj senbrue ni proksimiĝas. Kvindek metrojn — kvardek — tridek — pli kaj pli mi povas distingi la beston. La flavaj punktoj estas ĝiaj okuloj, en kiuj la lumjetilo jetas siajn radiojn.

Plue mi rimarkas la buŝon kaj la nazon, la resto de la korpo kuŝas sub la akvo.

Ok metrojn — la boato jam haltas. La besto kuŝas kvazaŭ hipnotizita. Mia amiko levas la pafilon — celas akurate — subite akra pafo sonas tra la nokto sekvata de granda bruoj en la akvo. Gutoj de akvo saltas en nian boaton, sed jam la indiĝenoj sin preparas kapti la beston. Per bastono je kies fino estas fiksita movebla nodo, kiun ili ŝovas ĉirkaŭ la kapon ili trenas la beston en la boaton. Poste ili metas ŝnuron ĉirkaŭ ĝia buŝo, fiksas per ŝnuro la malantaŭajn piedojn sur la dorso, kaj la monstro estas senfortigita.

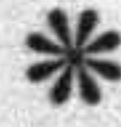
Ĝi havis longecon je unu metro kaj okdek centimetroj. Ree ni ekveturis kaj jam baldaŭ ni rimarkis denove tiujn flavajn punktojn.

„Itoe ada ketjil, toean“ (tiu estas eta, sinjoro), diras remisto. „Back“, mi respondas (bone), „saja mave pake itoe sendiri“ („mi volas ĝin kapti mem“). „Sama snaphan, toean?“ („per pafilo, sinjoro?“) „Fida sama tanga“ („ne per la mano“). La indiĝeno rigardas min kvazaŭ fenomeno. Intertempe la boato jam estas proksima. Klare mi povas observi la sablon kaj la beston entute, hele lumigata de la lumjetilo. Mi klinas min super la bordo de la boato, taksas la distancon — kaj per rapidega manmovo mi kaptas la beston ĉirkaŭ la kolon.

Vane ĝi klopodas sin liberigi kaj furioze movas la makzelon, sed kelkaj ŝnuroj faras ĝin ankaŭ senfortan.

Sekvonta fojon ni revenos tien, ĉar laŭ komunikaĵoj de la indiĝenoj tie devas esti besto, granda proksimume 5 metrojn. Tiu malgranda besto havas longecon je 48 centimetroj kaj nun naĝas en akvujo ĉe mia domo.

EL LA BULGARA LITERATURO

Ĉe la riverpasejo

De Canko B. Cerkovski

Canko B. Cerkovski, bulgara popol-kampa prikantisto, nun ministro. Pli konataj ol liaj rakontoj estas liaj versaĵoj, verkataj laŭ la spirito de l' popola poezio.

Zlatko turnis la rigardon ankoraŭ foje al la ŝafaro dissemiita sur la herboriĉa kampo kaj forte puŝis sian grandan azenon sur la dekliva vojeto. Malsupre, sub la arbaro mem, li turnis la kapon, insultis la du bukloharajn hundojn, kiuj postkuris lin kaj malrajdis la ĉevalon por ĝustlokigi sian fleksitan kovroveston.

— Haltu, grandulo!... Vi sufiĉe marŝos! — parolis li al la azeno, kiu, persekutata de koleraĵ muŝoj, malpacience piedfrapis kaj sopiris marŝi.

— Vi sufiĉe marŝos — ripetadis li kaj ĝin frapetinte sur la glata dorso, ĵetis sin sur ĝin kaj ekflugis rapide sur la ebena vojeto, klinita al rivero.

Ĉirkaŭ li estis trankvile. La vespera krepusko facile vualis la malaltan apudriveraĵon dronintan en sukaj printempaj herboj. El la arbaro blovis malvarmeto, saturita jeodoro de arbarfloroj. El apud la longeca marĉo, kuŝinta en la arbarpiedo mem, alflugis raŭka kvakado de sovaĝaj anasoj kaj blankaj kropaj ardeoj. El la riverpasejo venis aliaj voĉoj, kiuj nekapteble malaperis en ĉiam plifortiĝantan bruadon de l' rivero.

Zlatko silentigis la spiron kaj aŭskultis al tiuj malproksimaj voĉoj. Liaj okuloj viviĝis, kaj li forte puŝis la azenon al la rivero. Minuton — kaj li sin trovis super ĝia bordo mem. Tra la branĉoj de la pendantaj salikoj ĝi aspektis malklara kaj disverŝita kvazaŭ ĝis senfino inter siaj ambaŭ grajnemaj bordoj. Malproksime post ĝi eĥis laŭtaj ridoj de malfruiĝintaj fosistinoj, jam sukcesintaj ĝin trapasi. Zlatko rapidis ilin atingi. Sur la bordo li forte elfajfis per la buŝo, ĝoje ekkriis kaj direktis la azenon sur la deklivan vojeton al la riverpasejo.

Meze de la riverpasejo marŝis, kun baskoj suprenfalditaj super la genuoj, bela knabino. Ŝi paŝis malrapide meze de la malklaraj ondoj kaj honteme levis kaj premis de flankoj siajn blankajn baskojn.

Zlatko ekstremis. Li puŝis rapide la azenon al ŝi kaj, ankoraŭ ne atinginta, elkiris:

— Rumjana!... Jen, a-a-a... ci ja dronos, ci!

Rumjana turnis okulojn, kaj ekvidinte Zlatkon, ŝi mallevis la baskojn ĝis la akvo mem kaj ekridetis ne aŭdante pro la bruo de la ondoj, kion li diras al ŝi.

— Ci dronos, kaj mi ploros pro ci — diris gaje Zlatko, fiksinta la okulojn al ŝiaj senvestaj blankaj piedoj.

Rumjana fiksas honteme la okulojn al Zlatko kaj ne plenkompreninta liajn vortojn, ŝi marŝis ĉiam tiel timeme antaŭen.

— Vidu, vidu, ŝanĉon! — Kiel ĝi ja okazis meze de la akvo? ripetadis Zlatko ridanta ĝis la oreloj.

Kaj poste, alproksimiĝinte al ŝi, li elkrietis gaje kaj manetendis por rabi ŝian floron.

— A-a-a, Zlatko! — sin retiris Rumjana.

— Rumjana!... Mi ŝafaron forlasis pro ci, kaj ci...

— Forlasis?... Paciencu nun — diris Rumjana kaj, rigardante honteme ĉirkaŭen, ŝi aldonis: ĉu ci ne scias, Zlatko, ke kion oni super akvo donas, akvo ĝin forportas...

— Ĉu akvo?... Hej, Rumjano, eĉ el la maro mi eltirus vian floron, — elkriis Zlatko kaj manetendis denove, forrabis la floron kaj puŝis la azenon antaŭen tra la malklaraj riverondoj.

Rumjana haltis, malafabligis ŝajnage la brovojn kaj ekmarŝis denove, fiksrigardanta Zlatkon. La akvo fariĝis ĉiam pli profunda.

Blankaj buloj de bolanta ŝaŭmo, miksitaj kun malgranda naĝvegetaĵaro, rapide flugis antaŭ la okuloj de Rumjana kaj incite tiklis ŝiajn nudajn piedojn. Ŝi rigardis tiun bolantan ŝaŭmon, rigardis la rapide sinĵetantaj ondojn, kaj ia mistera timo fleksigis ŝian koron kaj ŝin najlis meze de l' akvo.

— Dio, Zlatko, kiel timema mi fariĝis! — murmuris ŝi enrigardante timeme la ondojn.

Zlatko ne aŭdis. Li kondukis antaŭen, ridis kaj krietis gaje, transportita en revoj, kiuj kvazaŭ nun eliris el la ondoj kaj freneze lin ĉirkaŭkaptis.

Rumjana nevole fermis la okulojn kaj ekmarŝis denove en la ondoj, kiuj nun ŝin atingis alte super la genuojn. Post kelkaj paŝoj ŝi denove haltis, klininta senhelpe la kapon kaj roziĝinta pro maltrankvileco. Stariĝinta tiel inter la bolantaj ondoj, kun levitaj baskoj kaj kun la milda hareto flirtigata de l' vespera venteto, ŝi similis al marvirineto, elirinta el la riverondoj por iom spiri freŝan aeron kaj ĝui la agrablan vesperan malvarmeton.

Zlatko okaze turnis la rigardon kaj restis frapita de la bildo. En lia paŝista brusto ekstremis io kara, io nesentita ĝis tiam. Li enpensiĝis pri la ĉarma marvirineto, kiu staris ĉiam tiel kun klinita kapo kaj rigardis per karaj, petantaj okuloj al li.

— Zlatko... Diĉjo, kiel timema mi fariĝis! — elmurmuris ŝi, hontigita de sia timo fari paŝon antaŭen.

Zlatko staris ĉiam tiel enpensiĝinta.

— Zlatko, Diĉjo!... Mi svenas, Zlatko... Jen, mi ne povas! — elkriis nun pli forte Rumjana kaj kovris la okulojn hontigite.

— Ci ne povas? — tremis, kvazaŭ vekita de dormo, Zlatko.

— Mi ne povas... jen mi ne povas, — devige ridetis Rumjana.

Zlatko aŭdis duafoje la tremantan Rumjanan voĉon, vidis ŝiajn petantaj okulojn kaj, turninte rapide malantaŭen, ekflugis kiel sago al ŝi. Momenton, kaj li kaptis ŝin tra la dorso kaj kiel malpezan plumeton ŝin metis antaŭen sur la azenon.

Rumjana elkriis, premis sin forte ĉe Zlatko kaj fermis la okulojn por ne rigardi. Zlatko kondukis flughava, sentante la fortan tuŝon de l' fleksebla Rumjana talio kaj de ŝia milda kapeto, forte gluita al lia brusto. Li premis al si tiun belan kapeton, premis ĝin freneze. Baldaŭ la ondoj kvietiĝis, la fino videbliĝis proksime, kaj la azeno eliris tute malsekigita kaj ekfrapis per siaj fortaj hufoj sur la etajn apudriverajn ŝtonojn.

Rumjana rapide malvolvis la manon de la Zlatka ŝultro kaj levinte la kapon, fiksas la nigrajn okulojn en la liajn kaj timeme ekpendigis la kruron por malsupreniri.

Zlatko ekfilamis. Tiuj ĉi okuloj, kiuj rigardis nun kun tia delikateco al li, kvazaŭ ili fandis lian tutan paŝistan krudecon, kaj li sentis sin mildigita. Kaj ankoraŭ ne kompreninta kio okazas kun li, li en lasta vira tremo, premis forte al si Rumjanan kaj sufoke tramurmuris: — Rumjana, ĉu ci malŝuldiĝos nun al mi?...

— Ah, Zlatko, kedu Dion, mi malŝuldiĝos al ci... fratine mi malŝuldiĝos al ci! — ekparolis Rumjana, fiksinta al li ĉiam tiel soife la nigrajn okulojn.

— Ne fratine, Rumjana...

Rumjana ridetis, klinis la kapon al li kaj mallaŭte diris:

— Kiel ci volas, Zlatko.

— Kiel mi volas?... kaj mi volas unu kison, Rumjana...

Tiel, de cia bona volo, ke ci min kisu, mi volas.

Rumjana silentigis...

— Tiel de cia bona volo, Rumjana...

— De mia bona volo... Diĉjo!... tramurmuris Rumjana kaj levinte rapide la kapon, momente ŝi volvis la maldekstran manon ĉirkaŭ la Zlatkan kolon kaj entrinkigis la rozajn lipojn en la liajn. Kaj poste ŝi rapide ekpendigis la piedojn kaj saltis kiel kapreolo de la besto kaj ekkuris sur la vojo al la vilaĝo.

— Rumjana!...

Nenia voĉo.

¹ En la bulgaraj vilaĝoj kutime ĉiuj sin alparolas per „ci“.

La riverpasejo bruegis soleca inter ambaŭ surpendantaj bordoj; la ondoj sin turnis ĉiam pli ŝaŭmantaj kaj perdiĝis malsupren en la malhelon, jam delonge kovrinta la malaltan apudriveraĵon. Zlatko enrigardis sin en tiun malhelon; li enaŭskultis sin en la bruegadon de l' ondoj, denove puŝis la azenon tra la soleca valo laŭ la post-signoj de Rumjana. Baldaŭ en la mallumo ie eĥis kanto, aŭdiĝis laŭta knabina rido kaj ĉio denove silentiĝis.

Trad.: Iv. H. Krestanov.

Teatra kritikisto

De Borjo Zevzeka

Borjo Zevzeka estas la pseŭdonimo de la fama bulgara humoristo Boris Rumenov. Liaj spritaĵoj estas ĉie konataj en Bulgario. Li mem verkis, deklamis kaj ludis sur la scenejoj de preskaŭ ĉiuj urboj kaj urbetoj. Ĉefredaktanto de la humorplena semajna gazeto „Baraban“ (Tamburo), li estas aŭtoro de la „Balkana Komedio“ kaj diversaj aliaj verkoj.

Ganĉo decidis famiĝi kaj famiĝi kiel inteligentulo. Plej facila rimedo por atingi la celon ŝajnis al li — verki en iu ĵurnalo teatro-muzikan recenzon, tial ke Ganĉo bone komprenis, ke por tiu ĉi laboro estas necesa nek multe da saĝo, nek ia kompreno. Sufiĉas ĉeesti la prezentadon de iu opero aŭ opereto kaj post tio sidiĝi kaj skribi tie ion pri la teatraĵo kaj ĝiaj aktoroj kaj — preta. Kompreneble, ju pli malfavora estos lia opinio pri la indecoj kaj la plenumo de la teatraĵo, des pli inteligenta li aspektos. Tiom pli, ke Ganĉo ne estis tute sen muzika erudicio: jam junulo li tutajn horojn sinforĝese kaj kun granda miro aŭskultis kiel lia avo lerte ludis je popolmandolino. Eĉ Ganĉo mem, ricevinte donace la mandolinon, komencis lerni tiun malfacilan instrumenton, kaj eĉ faris al si repertuaron de „Ho ci, floro kariofilo“ kaj „Teksis Donka antaŭtukojn“. Sed baldaŭ tediis al li kaj post jaro la mandolino servis por prepari en ĝi la supon de la porko.

Vere li neniam aŭdis operon kaj ne kuraĝis ĉeesti, antaŭvidante, ke li terure enuos kaj nepre ekdormos, kaj oni lin konsideros kiel neinteligenta...

Kaj tiel Ganĉo decidis, akiri la liberan karton de ĉiutaga gazeto kaj iris aŭskulti opereton. Malfeliĉe por la teatro kaj la aktoroj, Ganĉo ne trafis iun el la famaj kaj por ĉiu kompreneblaj operetoj. La morgaŭan tagon en la ĵurnalo aperis la recenzo:

— „La eksedzigita virino.“ Ĝi estas unu el la operoj de Leo Kavalo, la sama, kiu verkis la operon „Buĉistoj“. Tiu amiko, li pardonu min, tute maltrafis la celon en „La eksedzigita virino“. Li sukcesis komponi nenian muzikon, estas eĉ ne unu melodio interne, kaj oni povas lerni nenian kanton. La orkestro estis tute malforta; la kantistoj kantas unu, ĝi ludas alion, aŭ kiam la aktoroj parolas, la orkestro ludas ian valson. Klare estis, ke ili konfuziĝis. La ĥoro kantis tiele, ke nenion oni povis kompreni. La dekoracioj estas faritaj el tolo kaj kolorilo. La aktoroj ludis malbone. La aktorino, kiu ludis la eksedzigitan virinon, certe havis malsufiĉan voĉon, ĉar kantante, ŝi de tempo al tempo parolis. La aktoro, kiu ludis kadukan maljunulon, kantis per malforta voĉo. Ni turnas lian atenton fortigi sian voĉon. La komikulo ridigis la publikon. Ankaŭ li kvazaŭ ne havas voĉon por elkanti iun belan arion. — Ganĉo.“

Ganĉo ricevis amason da gratuloj.

Trad.: J. H. K.

La unuanimeco

Malnova fabelo

La ĉefpastro de paroĥo mortis, kaj oni devis elekti novan anstataŭ la mortinto. Inter la kandidataj predikantoj estis maljuna pastro, kiu interalie flatis la paroĥanojn eĉ per la promeso, ke li ĉiam okazigos tian veteron, kian la paroĥanaro dezirus. Unuanime li estis elektita.

Tuj post la investo li kunvokis la pliaĝulojn de la paroĥo, por ke ili kune decidu pri la vetero de kelkaj estontaj tagoj. Unu maljunulo, kies filo intencis vojaĝi al la urbo, proponis, ke oni elektu senpluvecon, kaj paro da aliaj estis partianoj de li. Iuj deziris pluvon, ĉar ĝi estus bezonata por la vegetado. Maljunulo, kies laboristoj plugis la teron, senkondiĉe preferis nuban veteron, por ke ne estu tro varme laborante.

Ĉar la unuanimeco estis neatingebla, la ĉefpastro diris: „Kompreneble mi ne povas okazigi senpluvecon, pluvon kaj nubecon en sama tago. Tial mi devas proponi, ke ni kontentiĝu kun tia vetero, kian Dio promesos.“

Laŭ popolrakonto verkis:

Marthi Putaola.

Geedziĝo en Svedio

De Henry W. Longfellow¹

Mi provos priskribi vilaĝan geedziĝon en Svedio. Tio okazu en somera tempo, por ke floroj ne manku en suda provinco, por ke la fianĉino estu bela.

La frua kanto de alaŭdoj kaj kokoj miksiĝis kun la klara matena aero, kaj la suno, la ĉiela fianĉo kun oraj bukloj, leviĝas oriente akurate je la sama tempo, kiam nia tera fianĉo kun blondaj haroj leviĝas sude. En la korto aŭdiĝas la sono de voĉoj kaj de hufoj ekpaŝantaj: ĉevaloj estas elkondukataj kaj selumataj. La virĉevalo, kiu portos la fianĉon, havas fasketon de floroj sur sia frunto kaj girlandeton de cejanoj ĉirkaŭ sia kolo. Amikoj el najbaraj bienoj rajdas en la korton, kaj iliaj bluaj manteloj flirtas en la vento; kaj fine la feliĉa fianĉo kun vipo en la mano, kaj kun granda bukado sur la jaka brusto eliras el sia ĉambro. Oni surĉevaliĝas kaj forrajdas al la vilaĝo, kie la fianĉino jam sidas atendante.

Fronte rajdas la „parolanto“ sekvata de kelke da dekoj de vilaĝaj muzikistoj; poste la fianĉo inter siaj du kondukantoj kaj kvardek ĝis kvindek amikoj kaj edziĝaj gastoj kun pistoloj kaj pafiloj en la mano. Speco de pakajveturilo ŝargita per manĝaĵoj kaj trinkaĵoj por ĉi tiuj gajaj vojaĝantoj formas la finon. Ĉe la eniro al ĉiu vilaĝo staras triumfa arko ornamita per floroj, rubandoj kaj vinkaj folioj; kaj dum ili pasas sub ĝi, la edziĝo-gastoj ekpafas saluton, kaj la tuta karavano haltas. Tuj el ĉiu poŝto eliĝas pokaletto („black jack“) plenigota je punĉo aŭ brando. Ĝi pasas de mano al mano; provizojn oni deprenas de la veturilo, kaj manĝinte, trinkinte kaj hura-kriinte la karavano moviĝas antaŭen kaj fine proksimiĝas al la domo de la fianĉino. Kvar heroldoj rajdas antaŭen por proklami, ke „kavaliro kun sia sekvantaro“ estas en la proksima arbaro petante gastigon.

„Kiom vi estas?“ demandas la patro de la fianĉino.

„Minimume tri cent!“ estas la respondo. Kaj al tio la gastiganto rediras:

„Bone! Eĉ se vi estus sepfoje pli multaj, vi ĉiuj estus bonvenaj; kaj je pruvo akceptu ĉi tiun pokalon.“

Tiam ĉiu heroldo ricevas pokalon da biero. Tuj poste la tuta bonhumora karavano kvazaŭ atake prenas la bienan korton kaj ĉirkaŭrajdinte la „Majnan arbon“ starigitan en la mezo, deĉevaliĝas meze de granda saluto kaj muzika bruo.

En la halo sidas la fianĉino kun krono sur la kapo kaj kun larmoj en la okuloj kiel la Virgulino Maria sur antikvaj pentraĵoj preĝejaj. Ŝi estas vestita per ruĝaj korsajo kaj jupo kun vastaj tolaĵ manikoj. Ĉirkaŭ sia talio ŝi havas oran zonon kaj ĉirkaŭ sia kolo ŝnuraron el orsimilaj vitraj perloj kaj oran ĉenon. Sur la krono troviĝas florornamaĵo el kampaj rozoj kaj sub ĝi dua el cipresfolioj. Libere sur ŝiajn ŝultrojn falas la blondaj haroj; siajn senkulpajn okulojn ŝi fiksas teren.

¹ Fama usona poeto de l' XIX-a jarcento. La rakonto estas jam tre malnova.

— Ho vi bona estaĵo! Vi havas malmolajn manojn, sed molan koron! Vi estas malriĉa. Eĉ la ornamaĵoj, kiujn vi portas, ne estas la viaj. Oni prenis ilin prunte por tiu ĉi festa tago. Tamen vi estas riĉa; riĉa je sano, riĉa je espero, riĉa je via unua, juna amo ardanta. La ĉielo benu vin!

Tiel *pensas* la loka pastro, dum li kunigas la manojn de la gefianĉoj, *dirante* per sonora, solena voĉo:

„Mi donas al vi ĉi tiun junulinon, por ke ŝi estu en honoro via edzino kaj partoprenu duone je via lito, je viaj seruro kaj ŝlosilo kaj je ĉiu tria groŝo, kiun vi du posedos aŭ heredos kaj je ĉiuj rajtoj, kiujn la leĝoj de la Supera Lando ordonas kaj donis la sankta reĝo Eriko.“

Nun komenciĝas la festeno, kaj la fianĉino sidas inter la fianĉo kaj la pastro. La „parolanto“ prezentas paroladon laŭ la antikva kutimo de siaj patroj. Li bone intermiksas ĝin per citaĵoj bibliaj kaj invitas la Savinton ĉeesti ĉi tiun geedziĝan feston same kiel iam la geedziĝon en Kanaa en Galileo.

La tablo estas riĉe kovrita, kaj la festo bone progresas. Punĉo kaj brando pasas inter la gastoj, kaj jen kaj tie oni ekfumas pipon atendente la venontan manĝaĵon.

Longtempe ili sidas ĉe la tablo, sed, kiel ĉiuj aferoj tiel ankaŭ sveda festeno finiĝas.

Poste komenciĝas la dancado. Ĝi estas ekgvidata de la fianĉino kaj de la pastro, kiuj prezentas kune solenan menueton. Nur post noktomezo estas la lasta danco. La junulinoj formas rondon ĉirkaŭ la fianĉino, por apartigi ŝin de la edzinigitaj virinoj, kiuj siaflanke penas trarompi la magian rondon kaj kapti sian novan fratinon. Post longa batalo ili sukcesas. Oni deprenas la kronon de ŝia kapo kaj la juvelojn de ŝia kolo; ŝian korsaĵon oni malligas kaj ŝian jupon oni fortiras. Kaj kvazaŭ vestalino, tute blanke vestita ŝi iras... ne al sia tombo, sed al sia geedza ĉambro. La edziĝogastoj sekvas ŝin kun lumigitaj kandeloj en la manoj.

El la angla originalo trad.: *Zanoni*.

Virina Mano

De Theodor Storm

*Mi scias, ke neniŭ plenda vorto
Trans viajn lipojn iam iras,
Sed, kion via buŝo silentas,
Ĝin via pala mano diras.*

*La mano, kiun mi rigardas, montras
La etan trajton de doloro,
Kaj, ke en sendormadaj noktoj
Ĝi kuŝis sur malsana koro.*

Trad.: Walter Lippmann.

Preĝo

De Gustav Falke

*Sinjor', kelkfoje lasu min malsati:
Satesto maldiligentigas,
Kaj sendu malamikon, por lin bati:
Batalo fortojn revigligas.*

*Kaj lasu ĝoji min pri ludo, danco,
Flugpov' al malproksimoj belaj.
La laŭrokron', por mi plej bela ŝanco,
Ĝi pendu en altaĵoj stelaj.*

Trad.: Walter Lippmann.

Militkaptito

Orig. de Julio Baghy

*Laca sopiro, espero trompita,
Rusta liuto, de sorto rompita
Kaj eterna disharmoni'
Jen estas mi... jen estas mi!
Ŝtelis min ĉiam envio de l' homoj,
Songojn detruis vivantaj fantomoj,
Tamen fluas rimo post rim'
En form' de kanto el anim',
Ĉar per dolĉa muziko de poezi'
Enterigas l' esperojn mi!*

*Flugas pli silke per rava adoro,
Ol papilio de floro al floro
Mia tre stranga fantazi'
Sur kampo de la iluzi'!
Vibras interne... kaj flirtas kun tremo
Formi sin inde por mondo; la temo,
Tamen post naskiĝ' la poem'
Doloro estas en katen'.
La impresojn, inspirojn de l' poetec'
Tuj mortigas la realec'!*

*Homo pelata, fremdlande vivanta,
Jarojn post jaroj kun ĝemo ploranta,
Baraktanta sen suna bril'
Jen mi — poeto sen flugil'!
Sed se alvenos la lasta vivhoru,
Kiam lastfoje ekbato la koro,
Kion enviitan de sort'
Kun milda tuŝo donos la mort'
Kaj mi, sklavo de lingvo, en paca dorm'
Plu ne pensos pri l' versa form'!*

LIBERAJ PENSOJ

Kiam finiĝos la milito?

1^e Ĝi, la tutmonda milito finiĝos tiam, kiam la homoj plimalmultigos la koleron kaj la timon, kaj plimultigos la sindonemon al aliaj homoj.

2^e Kiam precipe la racio gvidos homojn, sed ne malbonaj kaj koleremaj instinktoj.

3^e La milito finiĝos, kiam plimalmultigos la malamo interklasa kaj internacia.

4^e Kiam sociaj klasoj, celante siajn interesojn aŭ profitojn, ne forgesos bonforton de sia nacio kaj de homaro.

5^e Kiam la profitoj de fabrikantoj iros al multobligo de la industrio kaj je la naciaj institucioj aŭ naciaj establoj; kiam la laboristoj ricevos nur proporcie de la produktiveco de sia laboro, kaj kiam la principo de la kooperativismo fakte starigos super la principo de la batalo; kiam la terkulturistoj aŭ la agrikulturistoj penetrigos kaj internigos en nacion konscion kaj juste prijuĝos aŭ taksos la laboron de la inteligentulo.

6^e La tutmonda milito finiĝos, kiam la popoloj plimalmultigos sian ŝovinismon kaj sian manion de majesto kaj forgesos sian „elektecon“.

K. Shakov, Tartu (Estonio).

XIII-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO EN PRAHA (Ĉeĥoslovakio)

31 julio ĝis 6 aŭgusto 1921

Sepa Komunikio

Kotizaĵo. — 25 frankoj oro (antaŭmilita valoro) = 5 dolaroj, 12 nederlandaj guldenoj, 20 ŝilingoj, skandinavaj kronoj, germanaj markoj, 25 frankoj, liroj, dinaroj, drakmoj, leonoj b. r., pesetoj, ĉeĥoslovakaj kronoj, aŭstria kaj hungaraj kronoj, polaj kaj finaj markoj. Geesperantistoj el la aliaj ŝtatoj pagas 25 francajn frankojn. Pluaj samfamilianoj pagas nur 60 % de la kotizaĵo. Post la 1 junio altiĝos la kotizaĵo je 50 %.

Ĉiu pagas en sia nuna ŝtata valuto! La sumon sendu en rekomendita letero rekte al la ĝenerala sekretario! La ricevo de la kotizo estos venonte sole en ĉi tiu rubriko kvitota!

Ĝis nun pagis la kotizon la sekvantaj numeroj: 8, 11, 26, 31, 36, 43, 103, 117, 121, 127, 139, 140, 141, 142, 143, 145, 148, 149, 151, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 173, 174, 175, 178, 179.

Aliĝoj.

132. S-ro Ganĉev, Sofia; 133. S-ro Balkanyi, Budapeŝto; 134 kaj 135. Ges-roj Döring, Freiburg; 136. S-ro Rieck, Greifswald; 137. S-ino van Doorne; 138. S-ino de Boer, Rotterdam; 139. S-ro Maschl; 140. S-ino Maschl, Wien; 141. S-ro Mees, Hago; 142 kaj 143. F-inoj M. N. Silbersteckenova, Praha; 144. S-ro Popper, Zilina; 145. S-ro Friedrich, Košice; 146 kaj 147. Ges-roj Maraury, Huesca; 148. S-ino Bünemann; 149. S-ro Bünemann, Hamburg; 150. S-ro Steiner, Győr; 151. S-ro Schrank, Kempten; 152. S-ro Frankenger, Bytĉica; 153. S-ro Faulhaber, Amsterdam; 154. S-ro Kuĉera, Rakovník; 155. S-ro Langer; 156. S-ino Langer, Haida; 157. S-ro Ginz, Praha; 158. S-ino Mammen; 159. F-ino Andreasen, Grenaa; 160. S-ro Nosek; 161. S-ro Weinberg; 162. S-ro Pultr, Skrivany; 163. S-ro Camescasse, Paris; 164 kaj 165. S-roj A. O. Janeĉková, Vitkovice; 166. S-ro Romein, Drumpt; 167. S-ro Pour, Prelouč; 168. Oficiala delegito de Esperantista Itala Federacio, Milano; 169. S-ro Oulehla, Skrivany; 170. S-ro Kaweck, Danzig; 171. F-ino Zaĉkova; 172. S-ro Zednik, Berlin; 173. S-ro Bittner, Zábreh; 174. S-ro Chaler, Tarrasa; 175. S-ro Jaroš, Místek; 176. S-ino Figuières, Alger; 177. F-ino van Doorne, Rotterdam; 178. S-ro Alonso Sanz; 179. S-ino Alonso, Madrid.

Ĝis nun aliĝis jenaj nombroj de samideanoj: el Ĉeĥoslovakio 82, Germanio 23, Nederlando 23, Francio 12, Polio 10, Hispanio 8, Bulgario 5, Aŭstrio 4, Hungario 3, Italio 3, Danio 2, Svisio, Svedio, Danzig, Algerio po 1.

Garantia fundo. — 4. S-ro Döring el Freiburg 100 Kĉ.; 5. S-ro Bruijn, Hago 500 Kĉ.; 6. S-ro Faulhaber, Amsterdam, kaj 7. S-ro van Doorne, Rotterdam, po 100 Kĉ. Gesamideanoj garantiu almenaŭ 100 Kĉ.!

Donacoj. — S-ino Mammen el Grenaa kun siaj skoltaj lernantoj ankoraŭ 113 Kĉ.; S-ro Jung, Horrem 30 Kĉ.; S-ro Friedrich, Košice 400 Kĉ.; skolto Larsen, Grenaa 3 Kĉ.; S-ro Riedl, Jilemnice 25 Kĉ.; S-ro Bünemann, Hamburg 8 M.; S-ro Šimonek, Chicago 1000 Kĉ. Venonte sole en tiu rubriko oni dankeme kvitancos la donacojn!

Kongresa kaso. — 62 K. 67 h. enspezo por donacitaj 50 ekzempleroj de la 22-a numero (bildoj pri Praha) de „Esperanto Triumfonta“.

Deponita mono ĉe la banko „Bohemia“ en Praha: 1. F-ino Beukema 200 K.; 2. S-ro Krestanoff 41 K. 50 h.; 3. S-ro Bruijn 2000 K.; 4. S-ro Döring 100 K.; 5. S-ro Balkanyi 360 K.

Prezoj (hodiaŭaj) en Praha: I. De la hotelĉambroj: 1-a kategorio: a) unulita 10—37 K.; b) dua provizora lito 10—20 K.; c) dulita 25—77 K. 2-a kategorio: a) 10—29 K.; b) 10 K.; c) 26 ĝis 50 K.

Oni intencas prizorgi ankaŭ loĝadon en privataj familioj kaj komunaj loĝejoj (por neriĉaj Esperantistoj). Notu viajn tiurilatajn dezirojn en la de la Loka Kongresa Komitato sendota aliĝilo!

II. De la manĝaĵoj: 1-a kategorio: a) matenmanĝo (kafo aŭ teo kun butero aŭ kompoto, pano aŭ bulko) 10—15 K.; b) tag-

manĝo (inter la 12—2 h. poŝtagmeze) laŭ karto (buljono, fiŝo aŭ bovajo, rostaĵo kun farunbuloj aŭ terpomoj, farunaĵo) 45—75 K.; c) vespermanĝo laŭ karto (antaŭmanĝo kaj rostaĵo) 25—65 K.; 2-a kategorio: a) 5—7 K.; b) 33—37 K.; c) 25 K.

Krom tio trinkmono almenaŭ 10 %.

En restoracioj bonaj tag- kaj vespermanĝoj po 10—20 K.!

Tre bongustaj kaj malkaraj estas la kolbasetoj kaj ŝinko de Praha. Biero, 1/2, 1 K. 30 h. ĝis 2 K. 30 h.

Vojaĝaferoj. — Informojn donas: „Ĉs. Ĉestovni a dopravni Kancelař“, Milenlandska 7, Praha II. La VIII-a komunikio donos prezojn de la biletoj por ĉiuj pligravaj fervojlinioj al Praha!

Glumarkoj oficialaj (3 malsamaj specoj dukoloraj) ĵus aperis 1 peco = 10 helerojn, 100 pecoj = 9 Kĉ. (kun afranko 10 Kĉ.); por eksterlando: 100 pecoj = 3 francajn frankojn aŭ egalvaloran valuton, sendotan en rekomendita letero. Mendadu rapide!

Korespondado. — Gesamideanoj! Legu atente la ĝisnunajn oficialajn komunikojn! Ne demandu pri la komunikitaĵoj! Ne malriĉigu la kongresan kason forgesante aldoni por respondo aŭ respond-kuponon aŭ afrankon en neuitaj naciaj poŝtmarkoj! Demandu sole pri aferoj rilatantaj al la XIII!

Por la Loka Kongresa Komitato:

August Pittlik, ĝenerala sekretario,
Praha III, Nerudova 40.

ANONCITAJ KONGRESOJ

Postkongreso 1921

Kongresanoj, kiuj intencas partopreni la postkongreson en Budapeŝto, tuj post la Praha, bonvolu jam nun skribi al sekretario A. Laquer, VII., Király u. 57. II., Budapeŝto. La jam aliĝantajn eksterlandanojn ni kore salutas kaj sciigas, ke de Praha estos aparta karavano al Budapeŝto, kie la kongreso daŭros tri tagojn. Por helpi nin sendu tri monunuojn de via lando, kiel aliĝpago! Ni petas la aranĝantojn de aliaj postkongresaj ekskursoj, interrilati kun ni, ke ni povu partopreni ankaŭ iliajn post la nia!

Prepara komitato de la postkongreso en
Budapeŝto 1921.

12^a Brita Esperanta Kongreso

Harrogate 14—17 majo

Krom la kongreso okazos fakaj kunvenoj de framasonoj; anoj de UEA; Praha-Kongresantoj; Brita Literatura kaj Debata Societo. Okazos komuna tagmanĝo (4/6 ŝ.) kaj aŭtomobila ekskurso al Fountain's Abbey (6/8). Oni petu aliĝilon de la sekretario: S-ro J. T. Holmes, Roundwood Grange, Baildon, Shipley. Aperis bela gvidlibro de Harrogate kun amuzaj siluetoj.

Deka belga kongreso de Esperanto

La X^a Belga Kongreso de Esperanto okazos en Liège la 15—16 majo (Pentekosto). La lokaj organizantoj aranĝas plej allogan programon, kiun igos ankoraŭ pli interesa la partopreno de la fama knaba ĥoro „Pomilly Boy's Choir“ el Barry (Britio). Plie, la bela kongresurbo Liège, lokita en la plej pentrinda valo de la „Meuse“ incitos ĉiujn belgajn kaj najbarlandajn samideanojn ĉeesti la kongreson. Plej afablan akcepton ili ricevos de la Liège'anoj.

Kongreskarto: 5 belgajn frankojn. Por informoj kaj aliĝoj oni sin turnu al: S-ro Fernand Derigat, 12, Chaussée des Près, Liège.

KRONIKO

Ni petas ĉiun propagandiston, ke li mem senpere kaj rapide informu nin pri gravaj faktoj. Oni sendu klarajn, koncizajn raportojn kun rimarko „Kroniko“ al nia Centra Oficejo, 12, Boulevard du Théâtre, Genève. Ni ne povas raporti pri tio, kion oni ne konigas al ni.

Mallongigoj uzataj: *Esp.* = Esperanto; *Esp-isto* = Esperantisto; *L. l.* = lingvo internacia; *prez.* = prezidanto; *vicprez.* = vicprezidanto; *sekr.* = sekretario; *kas.* = kasisto; *rev.* = revizoro; *bibl.* = bibliotekisto; *L.* = lernanto; *m.* = membro; *p.* = persono.

Aŭstrio.

Loben: Kurso de S-ro Puntigam, poŝtestro, al 40 oficistoj. — **Wien:** En la ĝenerala kunveno de Esp. Soc. Danubio estis elektita kiel prez. S-ro Čech, vicprez. S-ro H. Schicketanz, sekr. F-ino C. Staudner, vicsekr. S-ro J. Kohlenhofer, kas. S-ro A. Feller, bibl. S-ro Popper. La societo ricevis permeson instrui Esp. en urba lernejo en VII^a distr. Kurson gvidas F-ino Staudner. Propagandan paroladon faris antaŭ soldatoj S-ro Kohlenhofer. En Bohema Klubo Esp-ista kiel prez. estis elektita S-ro D-ro Jokl, kiel vicprez. S-ro Kocourek, sekr. S-ro M. Ultmann, kas. S-ro Čech, bibl. S-ro Kozina. La ĉiujaraj kunvenoj en la Komenský lernejo en XV^a distr. estas bone vizititaj. En ĉeĥa gimnazio oni nedevige enkondukis Esp. 90 gelernantojn instruas Prof. D-ro H. Jokl. Kurso por ĉeĥ. soc. junuloj gvidas S-ro V. Starý. Ĉeĥ. gazetoj „Vidensky dennik“ kaj „Invalid“ raportas pri Esp. Kurso estas enpresita en la gazeto „Boj“.

Belgio.

„Belga Ligo Esperantista“ presigis 10,000 broŝuretojn kun la raporto de la Komerca Ĉambro en Parizo, la decido de la Kantono de Genève pri enkonduko de Esp. en siajn lernejojn kaj aliaj gravaj informoj pri nia lingvo. Tiuj broŝuroj estis dissenditaj al ĉiuj belgaj komercaj ĉambroj kaj plej gravaj industriistoj kaj komercistoj. Angla ĥoro „Romilly Boy's Choir“ vizitis Belgion Pentekoston. La 12 februaro kunvenis komitato de neesp-istoj kaj Esp-istoj en sidejo de Nacia Instituto de Militinvalidoj en Antwerpen por organizi la viziton de la „Romilly Boy's Choir“ el Barry. La angla grupo konsistas el 34 knaboj kaj 10 gevoj (instruistoj kaj helpistoj); ĉiuj scipovas Esp. La infanoj volas kanti kaj violonludi kaj dediĉi la enspezojn al iu aŭ alia enlanda bonfara movado. La knaba ĥoro organizas ĉiujare vojaĝon eksterlanden. Ili jam vizitis Usonon, Kanadon, Francion, en kies ĉefurbo ili en 1912 ricevis Ian Grandan Premion en la Internacia Muzika Konkurso. En Belgio la knaboj donos popolajn kantojn kimrajn, anglajn k. a., ankaŭ Esp. kantojn. La programo estos: 14 majo Ostende, 15 kaj 16 majo (Pentekosto) Liège, 17 majo Antwerpen, 18 majo Bruxelles, 19 majo Gent, 20 majo Brugge. La diversaj grupoj zorgos, ke ĉiuj anglaj amikoj dormu senpage ĉe privataj personoj, se eble ĉe Esp-istoj. Sekretario de la organiza komitato estas S-ro Frans Schoofs, 45, Kleine Beerstraat, Antwerpen. — **Gent:** Nova kurso okazos en la Universitato la 13 aprilo.

Britio.

Birmingham: Kunveno de m. de UEA okazis la 16 februaro. 23 m. ĉeestis. La prez. estis S-ro W. H. Garbutt. La Del., S-ro C. C. Goldsmith, legis la jaran raporton, kiu montris kontentigan progreson. — **Worcester:** Granda koncerto okazis lastatempe. Partoprenis geknaboj el ĉiuj elementaj lernejoj en la urbo. Prezidis S-ro A. J. Morton, prez. de la Infana Atleta Asocio. 40 knaboj el St. Paulo Lernejo, l. de S-ro W. Severn, F. B. E. A., prezentis Esp-aĵojn. La prez. parolis jene: „Vi aŭdis kaj vidis kiel bone la ĝeinfanoj respondis al la penado de la ĝeinstruistoj, sed ankoraŭ neniam la loĝantoj de tiu ĉi urbo estas aŭdintaj knaboj el elementa lernejo deklamantajn aŭ kantantajn en lingvo krom ilia propra. Energie kaj esprimplene ili kantis „La Espero“ kaj poste prezentis amuzigan dialogon laŭ la plej-natura kaj konversacia maniero. Tio ĉi estas novaĵo plej bonveninda, ĉar ĝi pruvas, ke eĉ geknaboj el elementaj lernejoj povas post mallonga studado paroli Esperanton, kiu ne kutime troviĝas en la lecionaro.“

Ĉeĥoslovakio.

Kurtshad: Dum la jara ĉefkunveno oni elektis jenan estraron: Prez. S-ro Zeiner, sekr. S-ro Josef Wunsch. S-ro Wunsch malfermis kurson, la duan dum tiu ĉi vintro, kun 25 p. — **Kladno:** 4 febr. okazis multvizitita parolado, kie pri aplikado kaj praktika uzado de Esp. kaj pri UEA parolis S-ro Pitlik, sekr. de la XIII^a. Osvětový Svaz (distrikta kultura asocio) malfermis kurson en halo de industria lernejo. 80 p., gvidanto S-ro Koer. Soc.-dem. ĵurnalo „Svoboda“ (Libero) presis la alvokon de Henri Barbusse al internaciistoj el „Esp-ista Laboristo“. Red. de tiu ĵurnalo, S-ro Brož, varbas kaj instigas partianojn por krei grupon de internaciaj socialistoj kaj partopreni la XIII^{an} Kongreson. — **Niemes:** La ligo aranĝis propagandan paroladon, oratoro estis S-ro instr. Taubmann (Haida). S-ro instr. Füssel (Postrum) malfermis kurson por komencantoj. — **Praha:** Okazis jarkunveno de la germana grupo „Verda Stelo“. Oni elektis estraron: Prez. S-ro D-ro Bischitzky, sekr. S-ro H. Tutsch. En febr. du kursoj por komencantoj kaj unu por progresintoj komencis. Regula semajna rubriko Esp. en la tagĵurnalo „České Slovo“; artikoloj pri Esp. aŭ trad. el nia gazeto en „Mladé Proudy“, „Kovo-pracovník“, „Obchodnické Zájmy“, k. t. p. — **Praha-Nusle:** Multvizitita kurso gvidata de la loka Del.; klubo fondita. — **Reichenberg:** Dum la jarkunveno oni elektis sekvantan estraron: Prez. S-ro instr. Hübner, sekr. S-ro Krusche. — **Teplitz-Schönan:** La ĝeneralkunveno de la Esp. grupo elektis: Honorprez. S-ro D-ro Knauer, 1^a prez. P-ro D-ro Guth, 2^a prez. S-ro H. Weiss, sekr. S-ro W. Chmellarz, kas. F-ino Fischer, bibl. S-ro Liška. D-ro Guth malfermos progreskurson, D-ro Knauer komencantan kurson. — **Tetschen-Bodenbach:** Okazis la ĉefkunveno de la grupo, kiu nun havas 50 m. La grupo finigis 4 kursojn, kaj 3 kursoj estas daŭrigataj. Estraro: Prez. S-ro H. Klinger, sekr. F. Bruche. La labora komitato konsistas el 15 m., kies prez. estas S-ro A. Felix.

Danio.

Grenaa: Kurso inter knaboskoltoj. Tri partoprenos al Praha Kongreso.

Estonio.

Tallinn: Tallinna fako de la Tutestonia Junulara Ligo aranĝis specialan kurson por siaj anoj. Partoprenas 30 p., gvidas la sekr. de „Espero“. Estas projektata malfermi ĉe la Ligo Esp. sektion. „Espero“ aranĝis vesperfeston kun pure Esp. programo: ĥor- kaj solkantoj, deklamoj, teatraĵo, k. t. p. „Espero“ havis je la fino de januaro 227 anojn. La mardaj kunvenoj estas multnombro vizitataj. 7 kursoj kun pli ol 300 p., precipe lernantoj. — **Narva:** Fondiĝis Esp. societo, aniĝis 31 p. — **Tartu:** Estas fondota Esp. societo.

Finnlando.

Artikoloj en 14 diversaj gazetoj. Fondiĝis en Helsinki Laborista Esp. Societo, kiu intencas aliĝi al Liberiga Stelo. Esp. estas konstanta fako en la instruplano de la Evangelia Popolaltlernejo da Mäkipää. Same en la samnoma lernejo de Radansuu.

Francio.

Bourg-la-Reine: Post kurso de S-ro Muffang grupo fondiĝis. La kunvenoj okazas la unuan lundon ĉiumonate en la urbdomo. Adreso: S-ro J. Rupp, 23, rue André Theuriet. — **Lyon:** La 25 febr. okazis ĝenerala kunsido de la grupo (fond. en 1902); ĉiuj m. de la grupo estos samtempe m. de S. F. P. E.; post reelektoj: prez. S-ro Prof. Antonelli; vic-prez. S-ino Ranfaing-Zablon d'Her kaj S-ro D-ro Madinier; sekr. S-ro Sandelyon (30, rue Ferrandière); kas. S-ino Farges; bibl. S-ro D-ro Beau. Dum la printempa kunveno (1–15 marto) de la Foiro de Lyon, propaganda parolado de S-ro Cherblanc, Del. en Tarare, sekr. de la Komerca Ĉambro. La Lyon'a Delegitaro de UEA eldonis novan propagandfolion en franca lingvo por komercistoj. — **Paris:** Parolado de S-ro Archdeacon ĉe la Societo de urbaj subingeneroj. En „Ecole Emancipée“ artikoloj pri Esp. S-ro J. Camescasse, 39, r. de Douai IX (Poŝtĉekkonto 125) akceptas la

kotizaĵojn por la Grupo Esp. en la Franca Turing Klubo. — **Saint-Maur**: La grupo reorganizigis. Prez. S-ro A. Amiet, sekr. S-ro L. Prévot. Festo kun parolado de S-ro Th. Cart havis sukcesegon, pli ol 300 p. ĉeestis. — **St-Omer**: Sukcesa festo de la grupo licea.

Germanio.

Cummin (Pommern): S-ro rektoro Nimmerjahn gvidas kurson kun 22 p. — **Elberfeld**: Rektoro Trarbach faris paroladon en la supera komerca lernejo antaŭ kelkaj 100 p.; sekve de tio, kurso baldaŭ komencos. — **München**: Okazis oficiala ekzameno de Saksa Esperanto-Instituto. Partoprenis 14 sam-anoj, interalie 2 F-inoj. 12 ricevis la ateston pri kapableco, 2 la instruistan diplomon. Ĉeestis la publikan ekzamenon urba lernejo-konsilanto Baier, reprezentantoj de la Komerca Ministerio, de la instruista unuiĝo kaj multaj aliaj gastoj kaj sam-anoj. Nia fervora sam-ano supera poŝt-administranto Jakob paroladis trifoje kun granda sukceso antaŭ centoj da poŝtoficistoj en la instrua salonego de ĉefstacidomo. Enskribigis granda aro da lernantoj.

Hispanio.

Barcelona: La Esp-ista Societo „Nova Sento“ elektis novan komitaton: Prez. M. Gil, sekr. F. Pérez. — **Terrassa**: 3 kursoj daŭras kun sukceso, 70 p. Prelegoj en grupo Lumon: S-ro Sola pri Anatomio, S-ro Chaler pri Yprès. Ekskursoj al najbaraj montaroj. Kelkaj sam-anoj ĉeestos al XIII^a Kongreso.

Hungario.

Budapest: La laboristaj sam-anoj organizis kursojn en fak-organizaj societoj. En kelkaj, laste ĉe la ferlaboristoj, oni fondis grupon. En la Socia Muzeo viglaj kunvenoj kun deklamadoj. — **Csót-tábor**: En la tendaro por hejmenvenintaj militkaptitoj P-ro Stefano Kiglits fondis malgrandan grupon kaj propagandas. — **Miskolc**: Sukcesa festeto. Kursoj komencis.

Italio.

Padova: La grupo reorganizigis. Dank' al la afableco de l'Internacia Specimenfoiro ĝi kunvenas en la Palazzo della Camera di Comercio, S. 21 h. Post paroladoj de Kom. Prof. Alberto Alessio, S-ro Saggiori sukcesis aranĝi kaj gvidi 6 kursojn kun entute 265 p. Granda sukceso. Kurso speciala al la oficistoj de la Foiro. Tiu ĉi presigis 3000 invitojn, 3000 regularojn, 5000 aliĝilojn. Oni disdonis en la urbo 5000 propagandilojn, gluis afiŝojn kaj presis en la gazetoj. — **Sampierdarena**: Sub la aŭspicioj de la Urbeŝtraro, kiu tre interesiĝas por Esp., Sampierdarena Esp.-Societo organizis du Esp. kursojn. La unua, komerca kurso, estas gvidata de S-ro Attilio Clavenna, prez. de S. E. S., la dua, popola kurso, estas gvidata de S-ro Eugenio Rondini, Del. de UEA. La Urbeŝtraro subtenis ĉiujn rilatajn elspezojn kaj donacis monsumon por premii, fine de ĉiu kurso, la plej meritajn kursanojn. — **S-stri Ponente**: Sampierdarena Esp.-Societo organizis ĉe Popola Universitato, laŭ ĝia invito, Esp. kurson. S-ro Amedeo Redolfi, konsilanto de S. E. S., lerte paroladis pri Esp. kaj gvidas la kurson. — **Trento**: Du kursoj, unua de S-ro R. Antonioli en la Reĝa Komerca Akademio, kies estro estas tre favora al la movado, dua en la popollernejo por geinstruistoj, gvidata de la estro mem de la lernejo, Prof. Masna. La Nacia Itala Kongreso okazos en Trento la 11—12 aŭgusto post la XIII^a.

Jugoslavio.

Zagreb: La 3 marto okazis la ĉefkunveno de la „Societo de Esp. en Zagreb“; vicprez. D-ro Maruzzi, sekr. Bertoli, kas. Pipinić kaj bibl. Ŝintić, legis siajn raportojn, laŭ kiuj la societo travivis sian 13an jaron, kiu estis ĝia plej sukcesplena. En la ĵus pasinta jaro okazis 10 publikaj paroladoj, 11 kursoj. La 15 dec. estis aranĝita Zamenhof-vespero, la 5 febr. amuzvesperon. Laŭ instigo de la societo estis malfermitaj kursoj en Split, Mostar, Kostajnica, Vinkovci, Križevci, Vel. Bečkerek, Dugoselo. La publika opinio nun estas tre favora al nia movado, dank' al bonaj instrurezultatoj kaj al subteno de l'gazetaro, kiu volonte malfermas siajn kolonojn por sciigoj el

Esp. vivo. La registaro donacis 2000 kronojn kiel unuan subvencion. La komerciernejo „Merkur“ enkondukis Esp. La asocio de gastej-estroj sin turnis al la societo por pritrakti la demandon de enkonduko de Esp. en kelneran lernejon. La societo kalkulas 136 m. La enspezoj sumigis al 36,332.35 kr., la elspezoj al 22,298.28 kr., kontanta monhavo 14,453.07 kr. kun inventaro 26,193.87 kr. kun biblioteko 28,193.87 kr. Nuntempe estas gvidataj: kurso por komencantoj, 137 p., D-ro Maruzzi, por progresintoj, 40 p., P. Kastner. Post aprobo de la raportoj estis elektita nova komitato: Prez. Prof. Novljan, komitatanoj A. Bertoli, F-ino Ivka Denich, J. Janoušek, P. Kastner, Univ. Prof. D-ro Langhofer, D-ro Maruzzi, F-ino St. Peras, N. Perčec, J. Pipinić, D-ro St. Rosenstock, St. Sintić, D. Stefanković, D-ro Zvijezdić, F-ino Zupić.

Latvio.

Aluksne: S-ro A. Ajspurit multe propagandas en Norda Latvio. — **Vainode**: S-ro Bormen reveninte el Petrograd, vigle propagandas. — **Riga**: La Esp-istoj regule kunvenas.

Polio.

Bydgoszcz (Bromberg): Fondiĝis Pola Esp. Servo, kiu celas 1^e akceli Esp. movadon en Polio, 2^e konatigi Polion eksterlande (informejo, gazetservo), 3^e plifaciligi al polaj Esp-istoj la akiron de Esp-ajoj. Adr. Fr. Prengel, Podgórze 17, Bydgoszcz. — **Czesiochova**: La Esp. movado pli kaj pli disvastiĝas. D-ro Thorn parolados pri „Esp. kaj tuthomara kulturo“. S-ro Karmiol fervore varbas anojn por UEA. S-ro Ekstein propagandas inter lernantoj, Zlotnik inter laboristaro. — **Siedlce**: Kurso gvidata de S-ro Ĉ. Pruski, Del. de UEA, ĵus finiĝis. Nova jam komenciĝis. Kunvenoj de loka Esp. unuiĝo „La Radio“ okazas regule ĉiusabate. La unuiĝo eldonas rondirantan gazeteton „La Radio“ ekskluzive por siaj membroj.

Rumanio.

Braşov: Tri kursoj gvidataj de D-ro Fanta. — **Targul-Mureş**: La grupo aranĝis la 25 febr. brile sukcesintan koncerton en la urba Kulturpalaco, kun deklamadoj, ĥoroj, solkantoj, dancoj kaj bonega unuakta komedieto: „Se la edzo ne komprenas Esperante“, verkita de sam-ano Metz, ĵurnalisto kaj verkisto. La Esp.-Centro por **Transilvanio** kaj **Banato** komencis leterkurson por provincoj. Tre vigla interesiĝo. Ĉar la militistaj estraroj malpermesis la tre bone prosperintajn kursojn, la multnombraj interesiĝantoj, inter ili multe da profesoroj, estas devigataj lerni private.

Rusio.

La Popola Komisariejo por klerigo eldonis je la fino de januaro 30,000 ekzemplerojn de la Esp. lernolibro Cart & Pagnier.

Svedio.

Göteborg: 4 kursoj; 2 gvidataj de S-ro Johansson, 2 de S-ro Nils Nilsson. — **Västerås**: Parolado de S-ro O. Ihrborn antaŭ bon-templanoj. Grupo fondiĝis. Kurso 18 p.

Svislando.

Genève: La grupo „Stelo“ kunvenas lunde kaj ĵaŭde. La kunvenoj estas multnombro ĉeestataj (35—40 p.). — **Montreux**: Tria kurso komencis. Fondiĝis biblioteko (F-ino Frey) kaj ĥoro (S-ino Heddy Malera, estrino).

Ameriko.

Perth Amboy (N. J.): Ekspozicio de Esp-ajoj organizita de S-ro Fisher. Kurso komenciĝis. — **Chicago**: Propaganda kunveno, prezidis nia Del., S-ro Ŝimonek. Oni organizis kurson. — **Montreal** (Kanado): 3 kursoj. Oni reelektis prez. S-ro C. F. Bardorf, sekr. F-ino E. Strachan. — **Montevideo**: La Esp. movado komencas periodon sendube promesantan novajn progresojn por nia afero. En lastaj monatoj nia tre fervora kaj konata sam-ano Henriko Muñoz, per sia senlaca individua propagando, altiris al nia movado urugvajan eminentulon Henriko Legrand, aŭtoro de matematikaj kaj astronomiaj

verkoj, poligloto kaj unu el la ĉefoj en la urugvaja politiko. Tiu sinjoro tuj komprenis la gravecon de nia movado kaj entuziasme sin donis tute al profunda studado de nia lingvo kaj de ĝia literaturo, tiel ke post tri monatoj de lernado, li tradukis en Esp. literaturajn verkojn el franca kaj el hispana lingvoj, nome „Anfitrión“ de Molière kaj „La vivo estas sonĝo“ de Calderón. Plie S-ro Legrand verkas en Esp. originalajn poeziojn, kaj li sindonas plene al nia movado. Li tuj aliĝis al ĉi tiea Esp. Grupo kaj al UEA kun siaj familianoj. Dank' al liaj klopodoj kaj al tiuj de S-ro Muñoz la Esp-istoj faras nun siajn kunsidojn en la Ateneo, grava kultursocieto. En lasta kunveno de Esp. Grupo Montevideo oni decidis unuanime, laŭ propono de S-ro Legrand, sendi gratulon al la Delegitoj antaŭ la Ligo de la Nacioj, kiuj voĉdonis favore al Esp. — **San José** (Costa Rica): Aperis multaj artikoloj en la ĉiutagaj gazetoj verkitaj de S-ro M. Maldonado, kiu vigle laboras por nia afero en la tuta regiono.

Afriko.

Las Palmas (Canarias): Kurso de S-ro H. Díaz Lopez kun 15 p.

Azio.

Ŝizuoka (Japanio): Okazis granda ekspozicio de Esp-ajoj (en la urba muzeo) kiu daŭris 5 tagojn. Oni kalkulis pli ol 7000 vizitantojn! — **Vladivostok** (Siberio): Unua publika internacilingva diservo en Vladivostok okazis la 21 novembro. Prez. prelegis popularan ruslingvan skizon pri signifo, historio kaj nuntempa stato de nia problemoj. Sekr. Balog deklamis kun kortuŝanta efiko poemon de Majstro „Preĝo sub la Verda Standardo“. Poste antaŭ la per Esp-ajoj belege ornamita altaro, romkatolika, militkaptita Pastro, S-ro Bostcarolli el Tirolo, preĝis kaj temis pri la nuna krizo de evangelioj de homaramo kaj pri tiuj de Jesuo Kristo. En la feston fermanta parolado Sekr. diris interalie, ke vole-nevole la internaciaj komerc-teknikaj kaj oficialaj-administraj interrilatoj bezonas nian plej facilan internacian ilon kaj la servadojn de ties adeptoj, kaj baldaŭ ni devas ekaŭdi pri la oficiala alproksimiĝo kaj iompostioma alpreno flanke de la gvidantaj registaroj.

Svisa Esperanta Societo

(Oficialaj informoj)

Atentigo: Ni rememorigas, ke Svisaj Esperantistoj povas ricevi la verkon „Vivo de Zamenhof“ de nia arĥivistino, F-ino E. Straub, Coulon 12, Neuchâtel. Prezo: Fr. 3.50, poŝtkostoj enkalkulitaj. La verko jam ne bezonas laŭdon nek rekomendon.

La Centra Komitato okupiĝas nun pri diversaj demandoj. La enketo pri Ido estas finita. Sciigojn responde al ĝi ni ne ricevis multegajn. Eble tiel estas plej bone! Tre komplezan kaj sufiĉe interesan sciig-leteron la sekretario ricevis de l' oficejo Idista en Lüsslingen. Tiuj sinjoroj estu ĉi tie varme dankataj!

La voĉdonado pri la propono de l' grupo Zurĥa (rilate „io“ kaj „ujo“) ankoraŭ ne atingis templimon. La rezultato estas do ne jam konigebla. Kiam la afero estos decidita, tiam ni tuj agos laŭ esprimita volo de plimulto.

Pere de la Centra Komitato unu Esperanta-propaganda konferenco de D-ro Privat estis aranĝita en Montreux. Tie fervore laboras por nia afero S-ino Alex. Mexin. Ni esperas, ke ŝi sukcesos fondi grupon aliĝontan al S.E.S., kaj dume dankas ŝin pro la jam farita laboro.

Interesan proponon ni ricevis el Germanujo, koncerne disvendadon de la Esp. lernolibro („Bildotabuloj“ de Thora Goldschmidt) inter la Svisa Esperantistaro. Informoj baldaŭ estos donataj pri tio.

Korsalute

Prezidanto:
Jean Wenger.

Sekretario:
W. Perrenoud.

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

OFICIALA INFORMILO

Celo: Disvastigi la uzadon de la internacia helplingvo Esperanto. — Pli-faciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj, sen diferenco pri raso, nacieco, religio aŭ lingvo. — Krei internaciajn servojn uzeblaj de ĉiuj homoj, kies intelektaj aŭ materiaj interesoj celas trans la limoj de ilia genta aŭ lingva teritorio. — Kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidareco kaj disvolvi ĉe ili la komprenon kaj estimon por fremdaj popoloj. — UEA kunigas la samideanojn, kiuj per la forto de sia nombro kaj la utiligo de la Zamenhova lingvo volas pravi al la mondo, ke Esperanto vivas, taŭgas kaj progresas.

Servoj: Ĉiu membro rajtas peti informojn de la Delegitoj, uzi la servojn de la Asocio, senpage ricevi la Oficialan Jarlibron.

Kotizoj: Membro: 5 Fr. svisaj. Aŭstrio: 50 Kr. Baltaj ŝtatoj: 16 Germ. Mk. Belgio: 8 Fr. Britio: 4 Sh. Bulgario: 20 Lev. Ĉeĥoslovakio: 18 Kr. Danio: 5 Kr. Finnlando: 18 Mk. Francio: 8 Fr. Germanio: 16 Mk. Hispanio: 5 Pes. Hungario: 50 Kr. Jugoslavio: 25 Kr. Italio: 10 L. Nederlando: 2.50 Guld. Norvegio: 5 Kr. Polio: 50 P. Mk. Rumanio: 20 Leo. Svedio: 4 Kr. Usono: 1 Dol.

Membro-Abonanto, ricevanta la gazeton: 12.50 Fr. svisaj. (Naciaj prezoj: Multobligu la tarifen de Membroj per 2½.)

Membro-Subtenanto, ricevanta la gazeton: 25 Fr. svisaj. (Naciaj prezoj: Multobligu la tarifen de Membroj per 5.)

Membro Dumviva (kun la gazeto kaj ĉiuj oficialaj dokumentoj): 300 Fr. svisaj. (Partopagoj trijare po 100 Fr.)

Entrepreno de UEA (komercaj firmoj, societoj k. t. p.): 12.50 Fr. svisaj. (Naciaj prezoj: Multobligu la tarifen de Membroj per 2½.) La Entreprenoj rajtas presigi tekston de 40 vortoj en speciala parto de la jarlibro, ĝuas 10% da rabato por anoj en la jarlibro kaj rajtas la servon de informpetado.

Centra Oficejo: 12, Boulevard du Théâtre, Genève (Svisio). — Bankkonto: Société de Banque Suisse, Genève. — Poŝtĉeko: 1 2310.

Decidoj de la Komisiono. — La Komisiono de UEA:

Dankas afable al la sindonaj samideanoj, kiuj plenumis la oficon de Distrikta Delegito konforme al la malnova statuto, aŭ kiuj helpis al la C. O. daŭrigi la rilatojn kun iliaj landoj dum la milito.

Deklaras la nuligon de la antaŭa Distrikta Organizo, petas, ke ne plu estu uzataj la koncernaj titoloj, kaj konatigas, ke ĝi fiksas la jenajn Teritoriojn.

Granda Londono. Limoj: Tiuj de la poŝta regiono de Londono (postal subdivisions of London). Ĝi enhavas ĉiujn urbopartojn, kies oficiala adreso montras la signojn: C.; N.; S.; W.; E.; aŭ kombinojn kiel W. C.; S. E.; k. t. p.

Sinjoro P. Blaise, Komitatano, estas petata organizi kunvenon de la teritoriaj Delegitoj por la elekto de Ĉefdelegito kaj de anstataŭanto. (Statuto art. 28.)

Sudorienta Francio. Limoj: la departementoj Ain, Rhône, Loire, Haute-Loire, Ardèche, Drôme, Hautes-Alpes, Isère, Savoie, Haute-Savoie. — Provizore estas aligataj al tiu teritorio la departementoj: Vaucluse, Bouches-du-Rhône, Var, Basses-Alpes, Alpes-maritimes, sude, kaj Saône-et-Loire, Jura, Doubs, Haute-Saône, Côte d'Or, norde.

Sinjoroj A. Carles kaj M. Génarmont, Komitatanoj, estas petataj kunvenigi la Delegitojn por la farotaj elektoj.

Finnlando. Limoj: tiuj de la ŝtato.

Sinjoro V. Setälä, Komitatano, estas petata kunvenigi la Delegitojn por la farotaj elektoj.

La starigo de pliaj teritorioj estas ekzamenata. La Delegitoj, kiuj opinias, ke teritoria organizo en ilia lando respondas al vera bezono, bonvolu rilati inter si, peti la rekomendon de la plej proksima Komitatano kaj sendi siajn proponojn al la Ĝenerala Sekretario. La limojn de la teritorioj ĉiam fiksas la Komisiono; la ĉefdelegiton kaj anstataŭantan ĝi elektas por la teritorioj, en kiuj ne troviĝas almenaŭ 15 Delegitoj, kune reprezentantaj minimume 75 membrojn.

Adreso de UEA. — Ni ree atentigas, ke oni adresigu korespondadojn kaj monsendojn al la Universala Esperanto Asocio, kaj ne metu sur la adresojn la nomojn de la Prezidanto, Vicprezidanto, Sekretario, k. t. p. Tiajn leterojn kun nomoj ni devas konsideri kiel privataj kaj ne malfermas ilin. Por prokrastoj devenantaj el tiu kaŭzo ni malakceptas ĉian respondecon.

Statistiko. — Kun tiu-ĉi numero ni sendas al ĉiuj Delegitoj la oficialan Bultenon N-ro 4, kiu rilatas al la faritaj servoj kaj la Esperantista movado dum 1920. Ni petas la Delegitojn zorge plenumi la demandaron kaj ĝin rapide resendi plej malfrue du semajnojn post ricevo. Delegitoj ne ricevintaj la Bultenon bonvolu nin tuj informi. Delegitoj tute novaj, kiuj havas nenion raportotan konservu la demandaron. Ili vidos en ĝi kiamaniere ili klasigu la dumjarajn servojn por la statistiko de la venonta jaro.

Enkasigo. — La personoj nepagintaj ankoraŭ por 1921 estas informataj, ke dum aprilo ni enkasigos la kotizon per la poŝto, alkalkulante la poŝtelspezojn (Art. 11 de la statuto). Ni tre petas favore akcepti la poŝtrepagon. Personoj intertempe pagintaj, ĉu senpere, ĉu al Delegito aŭ peranto, sciigu nin pri tio.

Statistiko de la poŝtaĵoj. — Movado de la poŝtaĵoj dum februaro 1921:

Ricevitaj: 1107. — Forsenditaj: 1238. — Tuta sumo: 2345. (Antaŭa monato: 3443).

Kotizoj por 1921. — Je la 28 februaro 1921 estis enkasigitaj 3140 kotizoj (de 603 membroj, 2478 membroj-abonantoj kaj 59 subtenantoj). Krom ili estas 197 dumvivaj membroj. Sume: 3337.

Subtenantaj membroj.

Kvara listo:

42. S-ro Jean Borel, Vaumarcus (Svisio). — 43. F-ino Z. A. Inman, Halstead (Anglio). — 44. S-ro T. R. Openshaw, Shipton (Anglio). — 45. S-ro R. G. Morton, Birkenhead (Anglio). — 46. S-ro D. Thomas, Cardiff (Anglio). — 47. S-ro Alexander Mann, Edinburgh. — 48. S-ro J. Pickert, St. Charles (Usono, Minnesota). — 49. S-ro D-ro J. Gianfranceschi, Buffalo (Usono, N. Y.). — 50. S-ro D-ro M. Blasberg, Kraków. — 51. S-ino Julia Goldzier, Bayonne (Usono, N. J.). — 52. S-ro Pedro Gomez, Buenos Aires (Argentino). — 53. S-ro A. Villafranca, Buenos Aires. — 54. S-ro J. Perriard, Cortaillod (Svisio). — 55. S-ro Minko R. Stojev, Troian (Bulgario). — 56. S-ro Wm. H. Doering, Philadelphia (Usono). — 57. S-ro A. D. Peck, Thornton Heath (Anglio). — 58. S-ro M. G. Krane, Rotterdam (Nederlando).

Delegitoj. — Delegitoj estas elektitaj en jenaj lokoj:

Aldershot (Anglio, Hampshire). — D.: S-ro O. F. Hills, instruisto, Pondtail, Fleet.
Altona (Germanio). — D.: S-ro Hermann Theobald, im Haag 18. Steenkamp.
Des Moines (Usono, Iowa). — D.: S-ro C. C. Briggs, ĵurnalisto, 2701, Hickman Avenue.
Gerona (Hispanio, Katalunio). — D.: S-ro D-ro Josep Casanovas, profesoro, Seminario.
Gummersbach (Germanio, Prusio). — D.: S-ro D-ro Fritz Köditz, profesoro, Lebrechtstrasse 12.
L'Arbresle (Francio, Rhône). — D.: S-ro Jean Rousset, lernejestro.
Lupeni (Rumanio, Transsilvanio). — D.: S-ro Jan Eissen, kemiisto.
Negotin (Jugoslavio, Serbio). — D.: S-ro Ĉeda Radoslavjeviĉ, studento de juro. — VD.: S-ro Miodrag Krsmanoviĉ, studento de juro.
Omaha (Usono, Nebraska). — D.: S-ro Rudolph Timmler, arbokulturisto, N-ro 3136, 57th street.
Oviedo (Hispanio, Asturias). — D.: S-ro Francisco Fernandez Braga, ĉokoladfabrikisto, Calle Santo Domingo 35.

Pedralva (Hispanio, Valencia). — D.: S-ro Daniel Lorens Sastre, kuracisto, Calle del Marques de Caceres 14.

Petäjävesi (Finnlando). — D.: S-ro Tuure Albinus Salonen, kooperativa vendestro.

Pratola Peligna (Italio, Abruzzo). — D.: S-ro D-ro Rocco Santacroce, advokato.

Rive-de-Gier (Francio, Loire). — D.: S-ro Theodore Jacod, distilistolikvoristo, 6, rue César Bertholon.

Sternberg (Ĉeĥoslovakio, Moravio). — D.: S-ro Josef Balčarek, ŝtatoficisto.

Šiauliai (Litovio). — D.: S-ro Vincenty Litevka, skulptisto, Maza Posadna 2.

Tannwald-Schumburg (Ĉeĥoslovakio). — D.: S-ro Adolf Falk, laboristo, Gerichtsstrasse 261.

Timișoara (Rumanio, Banat). — D.: S-ro Alfred Bambach, juĝa oficisto, Strada Romulus 12.

Lokoj kun alilingvaj nomoj: *Šiauliai* = Schaulen = Szawli; *Timișoara* = Temesvar.

Ŝanĝoj:

Birmingham (Anglio). — D.: S-ro W. H. Sturge, 35, Carpenter Rd., Edgbaston.

Glasgow (Skotlando). — VD.: S-ro J. H. Horne, 171 A., George Str.
San Francisco (Usono). — VD.: S-ro B. F. Ames, 121, Chronicle Building.

La supraj elektoj fariĝas valoraj, se ĝis 30 tagoj post la nuna publikigo neniuj membro protestas pro gravaj kaŭzoj. Intertempe la novaj D. kaj VD. agas provizore.

Ne plu estas Del. en jenaj lokoj:

Berchtesgaden (Germanio); *Besançon* (Francio); *Carcagente* (Hispanio).

Esperantista Literatura Asocio

Nia diligenta kolegaro
En laboro paca ne laciĝos.

Aprila raporto

Urgas! Pli ol unu fojon kolegoj ĝentile, sed tamen insiste petis, ke ni kiel eble plej baldaŭ resendu kontrolitan aŭ korektitan manuskripton. La administracio kompreneble tuj post ricevo de manuskripto eklaboras, sed la organizo de la Esp. Lit. Asocio ne ebligas rapidan efektivigon. Nur malmultaj anoj loĝas en la urbo de la administrejo, niaj 90 membroj estas disigitaj en la tuta mondo, ĉar la Asocio ja estas internacia. Multaj el ili dum la milito tute ne estis atingeblaj, nur iom post iom ni denove kun ili interrilatas. Ofte ni sendas al malnova kolego respond-poŝtkarton, demandante lin, ĉu li estas preta, denove labori. Pli ol unu fojon venis la sciigo, ke li aŭ ŝi estas malsana, nerve suferanta aŭ tro okupata. Tamen la tuta kolegaro estas diligenta, volonte ĉiu el ĝi laboras. La plej malfacilajn taskojn oni afable kaj sindone plenumas.

Nur rapidecon la aŭtoro ne postulu, ili ne sendu verkojn, se la presisto jam senpacience atendas. Ili sendu belan skribaĵon kun larĝa margeno sen la admono: Urgas! Ili havu fidon kaj paciencon, ĉiu manuskripto certe revenos, kontrolita kaj korektita.

Nia nova kolego S-ro Walter Lippmann pliriĉigis nian literaturon plej vastsence. Lia nomo estas ĉiel bone konata per valoraj artikoloj lingvaj, filozofiaj, spritaj kaj ŝercaj. Li estas nun prilaboranta gravan verkon: „Lingvaj Respondoj de L. L. Zamenhof in deutscher Bearbeitung.“ Tiu ĉi verko respondas al urĝa bezono, ĝi aperos kun aldonoj kaj klarigoj. Ĝi ne malhelpos eventualan represon de la Lingvaj Respondoj per la Centra Oficejo.

S-ro Karlo Steier eldonis la 10an volumeton de Popola Biblioteko Esperantista: „Unuagrada legolibreto“ (E. Rothermel, Friedrichswerth, 1 M. 10 pf., la tuta serio 10 M. frankite). La mallongaj tekstoj estas ĉerpitaj el bonaj libroj, rekomendinda legaĵo por komencantoj.

S-ro H. Bonnevie, Kristiania, tradukis: „Kio povas okazi al Esperantistoj“. Noveleto de B. F. Klingenberg.

S-ro M. Mielert tradukis tre faman verkon de nuntempa aŭtoro Paul Keller, kun la germana titolo: „Ferien vom Ich.“ La aŭtoro en sprita maniero montras, kiel homoj povas havi dumtempan liberigon de si mem.

Estas tre ŝatinde, ke denove moderna aŭtoro permesis aperon de sia verko en nia lingvo. Ne sufiĉe ofte ni povas ripeti, ke la verkistoj pliriĉigu nian literaturon nur per valoraj verkoj, tradukoj kaj originaloj. Kvankam la gusto de la homoj estas malsama kaj diversspeca, oni kontentigu la diversajn gustojn nur per bonaj libroj. Senvaloraĵojn ni tute ne bezonas. Tre bonan efekton faris ekz. Paul Bennemann per sia traduko de „Gyges kaj lia ringo“ de Hebbel. Ĉi tiu ĉefverko ĝis nun neniam estis tradukita en iun ajn fremdan lingvon; per Esperanto ĝi estos konata de la tuta mondo. La bonega traduko montros denove, ke nia lingvo havas animon, same kiel ĉiu alia vivanta aŭ antikva lingvo.

Marie Hankel, Dresden, Nicolaistr 18.

Esperantista Vivo

Fianĉiĝo. — S-ro Sola, membro el Tarrasa, kun F-ino Angela Sicart, Esperantistino el Tarrasa (Hispanio).

Niaj Mortintoj

Kun bedaŭro ni ricevis informon pri la morto de jenaj samideanoj. Al iliaj familioj ni sendas la esprimon de niaj respektplenaj kondolencoj.

Vicens Caballé. Juna kaj fervora samideano el Barcelona.

Kapitano Josep Domenech Alberich mortis en Reus (Hispanio) post longedaŭra malsano. Li estis fervora pioniro de Esperanto en Girona kaj ĉeestis la kongresojn de Antwerpen, Krakow, Bern kaj Paris.

H. S. Hermod, en Malmö, mortis 60-jara. Li estis la iniciatinto de instruo per korespondado en Svedio.

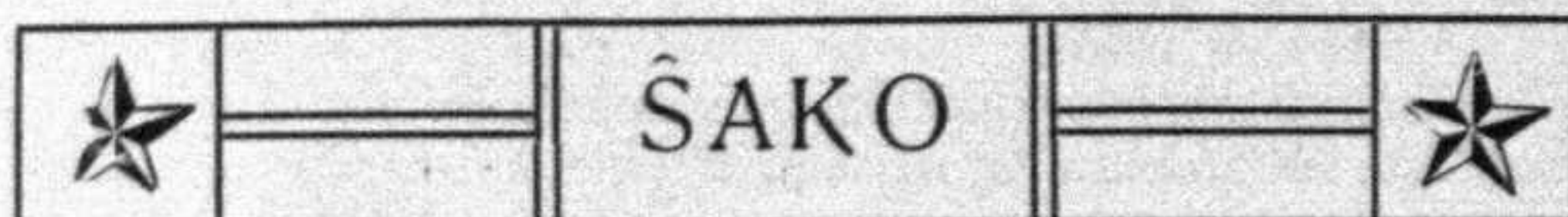
S-ino Mary Holden mortis 5 jan. 1921 (74-jara), kara edzino de nia Del. en London, Henry Holden, 149, Queens Rd., London S. W. 19.

S-ino Outran mortis la 26 februaro en Boulogne-sur-Mer. Fervora Esperantistino depost la 1^a Internacia Kongreso, ŝi multe propagandis por Esperanto en Nice kaj Menton; kie ŝi faris publikajn kursojn. Ŝi estis la patrino de S-ino Sergeant, kiu kun sia edzo, advokato, estas el la unuaj Esperantaj pioniroj en Boulogne.

D-ro Hermann Stroele mortis 41-jara en Neuchâtel (Svisio) la 14 marto post longa suferiga malsano.

Astronomiisto ĉe la Neuchâtel Observatorio, docento ĉe la scienca fakultato de la samurba Universitato, jam delonge membro de la Lingva Komitato, li estis sen ia dubo unu el la plej kleraj, lertaj kaj malnovaj Esperantistoj en Svisio. Li estis inter la unuaj membroj de la Svisa Esperanta Societo, en kies centra komitato li ludis dum kelkaj jaroj tie gravan kaj utilan rolon. Li ankaŭ iniciatis kaj ageme partoprenis en 1905 la fondon de la Neuchâtel grupo, kiu estas la nuna ĉefgrupo de S. E. S. En 1911, kune kun sia frato (S-ro Georges Stroele, kies recenzojn tiel ŝatas la legantoj de „Esperanto“) li publikigis en „La Revuo“ tre bonan tradukon de la bela komedio de Musset „Ne ludetu kun la amo“.

La morto de tiu noblanima kaj afabla samideano estis dolora bato por la Svisa Esperantistaro, en kiu li havis nur amikojn.

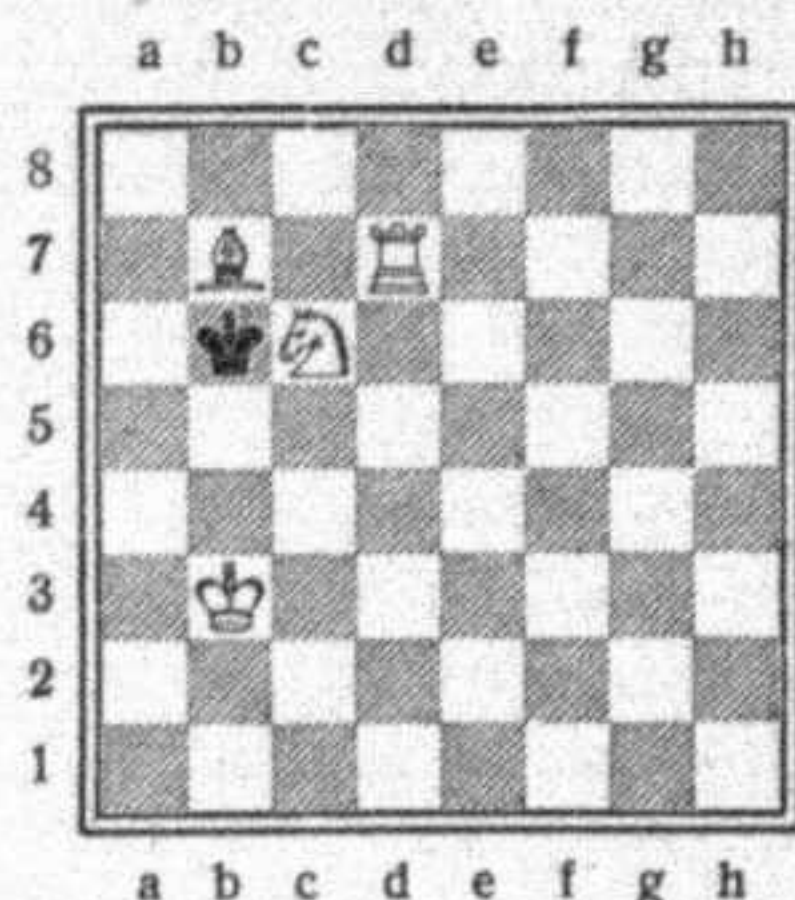
Gvidanto:

Fr. Hájek, Přemyslovo n. 396, Praha-Nusle (Ĉeĥoslovakio)

Problemo N-ro 4

K. Erlin

(Ŝahmatnij Ĵurnal, 1895)

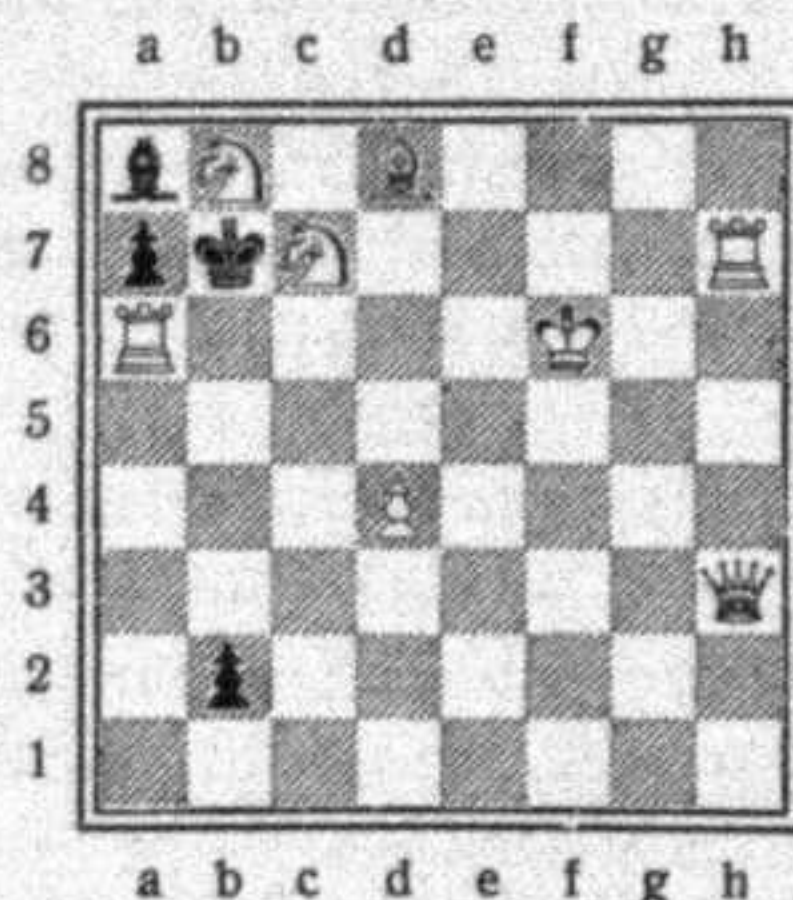

Ekludante, Blanko matos per la 3-a movo. | Ekludante, Blanko matos per la 2-a movo.

Problemo N-ro 5

J. Scheel, Slemndal

(Tidskrift för Schack, 1916)

Solvo de la problemo 1

1. D h1 — e4, R h8 — g7. 2. Ĉ g5 × e6 + k. t. p.
Ĉ e6 laŭvole. 2. D e4 — d4 + „
Ĉ d3 laŭvole. 2. D e4 — e5 + „
laŭvole 2. Ĉ g5 × e6 „

Solvo de la problemo 2

1. D c1 — f4, e5 × f4, 2. T e4 — e6 + k. t. p.
T g4 × f4, 2. T g2 × g6 + „
Ĉ b6 — d7, 2. K a7 — c5 + „
K f3 × e4, 2. Ĉ c3 × e4 + „
K d8 — f6, 2. K a7 — b8 + „
g6 × f5, 2. D f4 × e5 + „

Solvo de la problemo 3

1. D h3 — c8 k. t. p.

La problemon N-ro 1 solvis la samideanoj: G. van Heek, Hengelo; H. C. Mees, 's-Gravenhage (Nederl.); Jan Buřival, Praha; W. Chmellarz, Teplitz-Schönau (Ĉeĥosl.); A. Galindo; J. Garcia de la Serrana; E. Castellano Vita, Baza (Hisp.).

* * *

Diversaj sciigoj

En fermita ĉambro kun fermita buŝo. — La demando pri la mondmaĵstrecio en la ŝakludo estos solvata inter la ĝisnuna mondmaĵstro D-ro Em. Lasker kaj la plej sukcesplena maĵstro J. R. Capablanca el Kubo. La vetludo havas la strangan regulon, ke la maĵstroj interludos solaj en fermita ĉambro, kiu estos al neniu alia persono alirebla. Tio okazos, por ke ili povu post la decidita vetludo surprizi la interesulojn per presa eldono de la luditaĵo. La maĵstroj apartenas al diversaj nacioj, ili ne multe interparolos. Ilia izoliteco estus certe terura, se la ŝakaj „lignetoj“ ilin ne amuzigus.

La rekordon en la samtempa blindmaniera ludo posedas nuntempe ŝakmaĵstro Julius Breyer, kiu ludis en Košice (Ĉeĥosl.) la 30 januaron 1921 samtempe sur 25 ŝaktabuloj, ilin ne rigardante. Rezultis por li 15 gajnitaj, 7 nulaj kaj 3 perditaj interludoj.

Leterujo de la redakcio. — S-ro T. A. Allan, 91, Prud'homme Ave., N. D. G., Montreal (Kanado), proponas publikigi la nomojn de tiuj ŝakistoj, kiuj deziras ludi per korespondado. Ĉu estas aliaj interesuloj? — F-ino A. Hrbáčková, Zlín. Vi eraris; du-mova solvo neebla, sur a8 estas la blanka R.

REKLAMO

KORESPONDADO

TARIFO: Unu enskribo (la adreso kaj ne pli ol 5 vortoj): Fr. 0.75. — Por ĉiu plua linio (=10 vortoj) Fr. 0.50. — Rabato da 10 % por 3 enpresoj kaj 25 % por 12 enpresoj.

Unu enpresoj en nacia mono: *Aŭstrio* 4.50 Kr.; *Belgio* 0.90 Fr.; *Britio* 7½ d. *Bulgario* 2.25 Lev; *Ĉeĥoslovakio* 1.80 Kr.; *Finnlando* 1.50 F.M.; *Francio* 0.90 Fr.; *Germanio* 1.80 Mk.; *Hispanio* 0.75 P.; *Hungario* 4.50 Kr.; *Italio* 1.05 L.; *Jugoslavio* 3 Kr.; *Nederlando* 40 Cent; *Polio* 1.80 M.; *Skandinavio* 50 Öre; *Svisio* 0.75 Fr.; *Usono* 15 Cendoj. — Kie la aĉeto de respondkuponoj estas ebla oni sendu tiajn. (Unu enskribo=4 respondkuponoj.)

MALLONGIGOJ: L = *letero*. PK = *poŝtkarto*. PI = *poŝtkartoj ilustritaj*. PM = *poŝtmarkoj*. bfl = *poŝtmarko sur bildflanko*. k. ĉ. l. = *kun ĉiuj landoj*. Esp-ajo = *Esperantaĵo*.

Atentigo!

La personoj anoncantaj havas la moralan devon respondi almenaŭ unufoje al la ricevitaj petoj, klarigante se ili deziras aŭ ne deziras daŭrigi la korespondadon. Kiu ne respondas peton konforman al sia anonco, tiu malutilas al la internacia korespondado per Esperanto.

Aŭstrio

Graz. — S-ro Ignaz Wallner, Stempfergasse 8. PI, L (nur kun vizitantoj de la XIII^a.
Wien I. — S-ro Max Ultmann, Zivnostenská banka, Herrengasse, L, PI.
Wien III. — S-ro D-ro Hugo Jokl, prof. de la Komensky-gimnazio, Schützeng. 35, serĉas koresp. por siaj lernantoj.
Wien VIII. — S-ro D-ro Josef Ritzner, Kochg. 32/8, PI, bfl, PM.
Wien VIII/4. — S-ro Josef Kolhofer, Zehetnergasse 37, PM, PK, Esp. gaz., k. ĉ. l. (vendas PM, postulu prezaron).
Wien IX. — S-ro Karl Kozina, Wasag. 30, PI, PM.

Britio

Baildon (Shipley). — S-ro J. T. Holmes, Roundwood Grange, dez. gekorespondantojn el la lando por siaj gelernantoj 12- ĝis 55-jaraj. (Li mem nepre respondos la unuajn PK.)
Huddersfield. — S-ro Pastro A. J. Ashley, Farnley Tyas Vicarage, L (ekleziaj kaj literaturaj temoj), PI (nur skulptaĵoj, pentraĵoj), PM (proponu interŝanĝon aŭ sendu prezaron detalan).
Huddersfield. — S-ro Norman Booth, Springwood Terrace, Netherton, L, PK (kun skoltoj el ĉiuj landoj).
Torquay. — S-ro Wilfrin M. Appleby, 57, Fleet St., PM (bele uzitaj, sendos britajn kaj koloniajn laŭ kat. Yvert Tellier).

Bulgario

Poduene-Sofia. — S-ro Georgi Fandikov, str. Esperanto 1, kore salutas ĉiujn Ĉ. P. B.-anojn ankaŭ S-ron Lundgren.
Rusĉuk. — S-ro Ljuben Ilja Njagolov, ul. Zar Chichman 7, L, PI.
Sofia. — S-ro Georgi Hr. Gaŝevski, Centra Librejo Esperanto, L, PI, k. ĉ. l. (pri ĉiaj temoj).
Tirnov. — S-ro Ivan Nenkov, Str. Sv. Gorska 2299, L, PI, PM (interŝanĝas novajn kaj malnovajn Esp. revuoj k. ĉ. l.).

Ĉeĥoslovakio

Bodenbach. — S-ro August Felix, komercisto, PI, PM, Esp. gazetoj, prezaroj.
Bodenbach. — S-ro Hans Čtvrtečka, Weiher 316, PI, L, PM, k. ĉ. l.
Böhm. Kamnitz. — S-ro Hugo Popper, PM, PI, k. ĉ. l.
Bratislava (Pozsony). — S-ro Emil Wanitsek, mestsky dom., L, PI.
Bratislava. — S-ro Fr. Molnár, inĝeniero, Stefánikova 23a, PI, PM, L (pri elektrotekniko, elektromedicino, socialaj temoj).
Breznice u Pribrami Ĉsl. — S-ro Klátil Karel, PM, PI.
Brŭx. — S-ro Eugen Hrabak, Schulgasse 9, PI, PM, L (kun fremdnaciaj vizitantoj la XIII^a kongr., kun ekstereŭropanoj).
Brŭx. — S-ro Alber W. Franz Kuda, Johnsdorferstr. 96, PI, PM, k. ĉ. l.
Bystrice pod Hostynem. — F-ino A. Janalíková petas adresojn por siaj lernantoj
Dolany 85 u Klatov Ĉsl. — S-ro Tichota Petr, PM, PI, k. ĉ. l.
Dolany u Klatov Ĉsl. — S-ro Kučera Jaroslav, PM, PI, k. ĉ. l.
Dux. — S-ro M. Murath, gimnazia profesoro, PI, L (kun fremdnaciaj vizitantoj de la XIII^a kongr.; kun ekstereŭropanoj).
Dux. — S-ro Wellmut Schally, Gimnazia Vilao, PI (kun fremdnaciaj).
Herman. — S-ro J. K. Huttar, P. p. Razice u Pisku, PM, PI, Esp-ajoj, k. ĉ. l.
Karlovy apud Pízen Bronzová 2 Ĉsl. — S-ro Václav Tumpach, tek. ofic., PI, kol. naciaj kostumoj, PM, bfl.
Kerhartice apud Usti n. Labem. — F-ino Itka Čechová, instruistino, PI, L (kun eksterlandanoj).
Kladno. — S-ro M. Zazvonil, muzika lernanto, k. ĉ. l., PM, PI, muziknotoj (prefere kun Francio kaj Ameriko).
Krochwitz b. Bodenbach. — S-ro Wilhelm Lehnert, N-ro 127 (pri socialismo kaj laborista movado).
Krochwitz 46 ap. Bodenbach. — S-ro Edmund Pöche, PI, bfl, k. ĉ. l. (ankaŭ pri botaniko).
Krochwitz 56 ap. Bodenbach. — S-ro Rudolf Maier, PI, bfl, k. ĉ. l.
Lucenec. — Alea Esp. Grupo, S-ro Antonio Marek, Apátfalusi 2, L, PI, PM.

Lucenec. — S-ro Madaro Löwy, Vajnska ul. 9, PI, L (literaturo, nuntempaĵoj).
Lucenec. — S-ro Schwarcz Georg, Srobarova u., PM, PI, bfl.
Maxdorf ap. Bodenbach. — S-ro Oswald Wedlich, instruisto, L (kun eksterlandanoj).
Moravany (Boh.). — S-ro inĝ. Leopold Berger, PI, PM, Esp-ajojn (kolektas adresojn).
Pisek. — S-ro J. Huttar, Budova gymnasia, PI, PK, L, E, PM, k. ĉ. l.
Pízen Vrchlického 6 Ĉsl. — S-ro Nedvéd Ant., ĵurnalisto, PM.
Pízen. — S-ro Jakes Vilem, Šipka, PM.
Podjedlina ap. Rychnov n. Ku. — S-ro J. Kunc, gimnaziano, PM, bfl, L, PK, PI, k. ĉ. l. (prefere kun studentoj pri diversaj temoj, vendas legiajn PM, 1 serion por 5 Fr. sv., respondos tuj kaj nepre).
Praha II. — F-ino Karla Schmausová, instruistino, 1025 Havlíčkova 4, PI.
Praha VI Neklanova 24. — S-ro Bozdech Václ., profesoro, L, PI, PM (uzitajn kaj novajn, k. ĉ. l.).
Praha-Nusle. — S-ro Otto Zajič, Sobeslavova 282, PI, PM, k. ĉ. l.
Praha-Nusle 387. — S-ro Fr. Černý, urba oficisto, PI, PM, k. ĉ. l.
Praha-Nusle 445. — S-ro Lad. Klima, urba oficisto, PI, PM, k. ĉ. l.
Praha-Smíchov. — S-ro Kurt Patzoll, komerca oficisto, Svedská ul. 30/II, Mecha, PK, L.
Praha-Karlín. — S-ro Francisko Schneider, inĝeniero, Havlíčkova 17, L, PK, PI, PM (intereso por konstruaĵoj).
Prerov. — S-ro Ed Sipták, Mostní ul. 14, PI, L, k. ĉ. l.
Prestice-Pízen. — S-ro Václav Hájšman, Vodokrty 36 p., PI, PK, bfl, PM.
Privoz (Moravio). — S-ro Kotik Ján, stud., Nádražní tr. 196, PM, PI, k. ĉ. l.
Protivín. — S-ro Štěpán Kovarik, Čís 23, PM, PI, k. ĉ. l.
Reichenberg. — F-ino Marta Buchar, Bismarckplatz, L, PI.
Reichenberg. — F-ino Julie Rödíg, Laufgasse 12, L, PI.
Reichenberg. — S-ro Karl Palme, Gasometerstrasse L, PI.
Reichenberg. — F-ino Anna Umann, Bismarckplatz 13, PK, L (pri ĉiuj temoj).
Reichenberg. — S-ro Fritz Michalek, elektrokomercisto, Lerchenfeldstrasse (pri la XIII^a kongreso en Praha).
Ruzomberok. — S-ro Bedrich O. Zubina, Poštáko 50, PI, bfl (vidu anoncon).
Ruzomberok (Lipt. zupa). — S-ro Karol Soucek, oficisto de Slovenska banka, PI, bfl, L (nur kun Italio).
Ruzomberok (Lipt. zupa). — S-ro R. Chmela, oficisto de Slovenska banka, PI, bfl, k. ĉ. l.
Saaz 1144. — S-ro Gustav Wagner, PI, PK, PM, L, Esp. gaz.
Saaz 385. — S-ro Hermann Födisch, PI, PM.
Saaz. — F-ino Anna Mann, N-ro 1013, PK, k. ĉ. l.
Schumburg 435, Post Tannwald. — S-ro Hugo Lorenz, PI, k. ĉ. l.
Skrivany ap. Pízen na Radosti. — „Esperantista klubo“ serĉas por siaj 30 membroj korespondantojn pri ĉiuj aferoj.
Skrivany 142 apud Pízen. — S-ro J. Julis, PM, PI (kun seriozaj filatelistoj, laŭ katal. aŭ mankollisto).
Skrivany 203 apud Pízen. — S-ro F. Kučera, PM, gazetojn.
Slezská Ostrava. — S-ro Jaroslav Vavřík, 1012, PM, PI.
Stodo 136 u Pízen. — S-ro Rud. Šindelár, PI, PM.
Teplitz-Schönbau. — S-ro Walter Chmellarz, Mühlstr. 6 (dez. ŝakludi koresponde kun bonaj ludantoj).
Terezn. — S-ro Albrecht Rösler, Trida I, PM, PI, k. ĉ. l.
Tetschen-Liebwerd. — S-ro Fritz Heuer, PI, PM, k. ĉ. l. (tuj respondas).
Trautenau. — S-ro Karl Wolf, Gebirgsstr. 54, PI, PM.
Unter-Polaun 488. — S-ro Rudolf Linke, instruisto, PI, PM, k. ĉ. l.
Velesín. — F-ino Sona Kamarytova, PM.
Vraclav via Zámorsk. — S-ro Stanislav Loskot, k. ĉ. l. (ĉefe kun instruistoj).
Vranov Slovakia. — S-ro Zoltano Kraemer, PM, PI, L (kun zionistoj).
Wustung 356, Post Tiefenbach. — S-ro Josef Endler, PI, k. ĉ. l.
Zumberk 85 apud Chrudim Ĉsl. — S-ro Zajiček Jaro, PK, L, k. ĉ. l. (Esperante, boheme, angle kaj france).
Zvolen 459. — S-ro Josef Kavan, PM (kun plimaljunaj filatelistoj).

Danio

Odense. — F-ino Knudsen, Skibhusvej 47, L, PI (por kurso de junaj sinjoroj).

Danzig (Liberŝtato)

Danzig. — S-ro W. Kaweck, komercisto, Fischmarkt 40/41, PM (ne germ.; ĉiam respondos).

Estonio

Dorpat (Tarto). — S-ro Harry Busch, Elizabetstr. 17, L, PK, PI, PM, bfl (fotogr., gaz., kol. urbvidadojn).
Haapsalu. — S-ro Grünthal, fotografisto, PI, L, stereoskopaj-fotoj (nur kun fotografistoj).
Kaarepere. — S-ro Vadimo Anofrijev, ĵurnalisto, L, PK, PI, PM (pri vegetarismo kaj rimedoj por fava propagando de Esp. lingvo).
Tallinn. — S-ro B. Konstantjuk, Poska 11 K. 4, L, PM.
Tallinn. — S-ro Jaan Kulbusch, Kristinentali tñ 5 k. 2, PI, PM.
Tallinn. — S-ro Valter Poissmann, Kaupmehe str 20—11, PI.
Tallinn. — S-ro Johannes Rumberg, Viruvärava puistee 17 k. 1, PI, PM, k. ĉ. l.
Tallinn. — S-ro Otto Klaas, Uuskalamaja tñ. 19 k. 32, PI, bfl, PM.
Tallinn. — S-ro Herbert Freiberg, Rütli 6, „Espero“, PI, bfl, PM.
Tallinn. — S-ro Gustav Pohla, Lai tñ. 9 k. 3, PI, PK, PM, Esp. gaz., k. ĉ. l.
Tallinn. — F-ino Helene Luikmil, Tinastr. 7—11, PI, L (germane, angle, france)
Tallinn. — S-ro H. Mandel, Nikolaistr. 14—3, PI, bfl, PM.
Tallinn. — S-ro Friedrich Simson, Rütli tñ. 28—4, E. E. U „Espero“, PI, PM, bfl.
Tarto. — S-ro Jaan Laarmann, Liiva tñ. 30 krt. 11, PI, L (revenante el Rusio, mi salutas miajn antaŭmilitajn gekorespondantojn kaj dez. denove koresp., vendas PM).

Finnlando

Heinola. — S-ro Kaarlo Skogster, ĉe S-ino Lindblad, PM.
Helsinki. — S-ro Veikko Lindberg, Oikokatu 6 B, PM, k. ĉ. l.
Helsinki. — S-ro Uuno Löfman, Uudenmaankatu 38 B, PM, k. ĉ. l.
Helsinki. — F-ino Anna Ruuska, Ritarink. 2, 416, PI, L, Esp. gaz.
Helsinki. — F-ino Lea Koski, Runebergink. 8 F, 53, PI, L (germane kaj Esperante).

Kuopio. — S-ro J. Kasurinen, studento, Snellmaninkatu 19, L, PI.
Lapinlahti. — S-ro Olavi Puurunen, k. lääni, PM.
Oulu. — S-ro Nillo Suomela, pastro, kun ĉiuj (precipe kun fraŭlinoj; certe kaj tuj respondas).
Vilpuri. — S-ro Toivo Kilpiäinen, Pajakatu 4, PI, L.

Francio

Boulogne-sur-Mer. — S-ro Barthélémy, 70, rue de Calais, interŝ. purajn, bonstatajn PM pokvante kun fremduloj. Rekomendu. Aĉetas ĝis 100 similajn.
Cette (Hérault). — S-ro Henri Guibal, Cité Doumet, Maison Meynier, PI (artajn montrante pentraĵojn de famaj pentristoj el ĉ. l.).
Cette (Hérault). — S-ro Maurice Molinier, 7, r. Nationale, PM, k. ĉ. l. (ne sendas unue).
Cette (Hérault). — S-ro J. Barrat, Maison Leingre, 15, q. Louis Pasteur, PM.
Morteau (Doubs). — S-ro Félix Oudot, bankoficisto, „Crédit Lyonnais“, PI, L, PM, k. ĉ. l.
Paris XVII. — S-ro Charles Violette, 3, rue des Ternes, notaria ĉefoficisto, PI, L, k. ĉ. l. (precipe pri leĝoscienco).
Salbris (Loir-et-Cher). — S-ro J. Emy, PI, bfl (naciaj kostumoj, kun ekstereŭropanoj).
Sens (Yonne). — S-ro André Chateau, 73, r. Thénard, PI, PM.
Sens (Yonne). — S-ro Armand Gillot, bankoficisto, 10, quai de l'entrepôt, PI, PM, k. ĉ. l.

Germanio

Benrath (Rhein). — Nova grupo. Adreso: S-ro R. Humbeck, Schlossallee 68, PI.
Berlin. — S-ro Hugo Ernst, Belle-Alliancestr. 71 a, L, PI, PK, PM.
Berlin O 27. — S-ro Fritz Felke, Holzmarktstrasse 48, PI, bfl, L, PM.
Breslau. — S-ro Leo Brieger, Moritzstr. 24, PI, L.
Breslau. — S-ro Walter Burkert, Paulstr. 19, PI, PM.
Dobritz-Dresden. — S-ro E. Friebe, instruisto, Residenzstr. 24, L, PI, bfl, k. ĉ. l. (preferas vidindaĵojn kaj bildojn el popola vivo).
Dresden N 23. — S-ro Fritz Schönhelt, Grossenhainerstr. 139, L, PI, k. ĉ. l.
Dresden-A. — F-ino Marg. Ranft, Schäferstr. 4, L, PI, k. ĉ. l. (sendas volonte por moneroj el nikelo, kupro kaj arĝento PM kaj aliajn objektojn de la sama valoro).
Dresden-A. — S-ro Willy Jahn, instruisto, Werderstr. 34/II, L, PI, bfl, PM, k. ĉ. l.
Dresden 29. — S-ro Franz Thiel, instruisto, Weidenthalstr. 20, L, PI, PM, k. ĉ. l. (povas sendi saksajn porcelanmonerojn).
Dresden-N 6. — S-ro D-ro F. Kyaw, Glacisstr. 2, PM.
Ellenburg. — S-ro Otto Flechner, Dübenerstr. 11, PI, L, k. ĉ. l.
Eiberfeld. — S-ro Hermann Schmidt, Hombüchlerstr. 42/I, PI, L, k. ĉ. l.
Eiberfeld. — S-ro Walter Falk, Ludwigstr. 37, PI, L, k. ĉ. l.
Frankfurt a. M. — S-ro Carlo Hildebrandt, Hanauerlandstr. 125/III, PM.
Friedrichsthal/Saar. — S-ro Nikolaus Donien, Moltkestr. 10, L, PK, PI, k. ĉ. l.
Gera (Reuss). — S-ro Richard Schneider, Körnerstr. 28, sendas germ. PM aŭ PI, bfl (kontraŭ sendifektaj PM de aliaj landoj, rekomendas enmeti la PM inter gazetfolioj kun indiko PM aŭ PI kaj sendi kiel presajo).
Halle a. S. — R. Sommer, Stadtgutweg 1, PM, PI, k. ĉ. l.
Heidenau-S. — S-ro W. Röhrner, Dohnaerstr. 27, L, PI, PM, gaz., Esp-ajoj, k. ĉ. l.
Heidenau-N. — S-ro Max Weissbach, Mühlenstr. 18, L, PI, k. ĉ. l.
Heidenau-S. — S-ro Wilhelm Machata, Hauptstr. 7, L, PI, k. ĉ. l.
Helmstedt (Braunschweig). — S-ro Erich Lüer, oficisto, Henkestr. 36, nur PI multkoloraj.
Leipzig-Connewitz. — S-ro Oskar Werkmeister, Hermannstr. 23, PI, PM, k. ĉ. l.
Leipzig-Lindenau. — S-ro Willy Neumann, Reuterstr. 45, PI, PM, k. ĉ. l.
Leipzig-Grosszschocher. — S-ro Emil Ziegler, Friedrich Schmidtstr. 9, PI, L.
Leipzig-Reudnitz. — S-ro Walther Rehme, Rabet 14, PI, L.
Leipzig-Kl. — S-ro E. Lämmerhirt, Hirzelstr. 27, PI, L (seriozaj temoj).
Magdeburg. — S-ro Alfred Krause, Artilleriestr. 4, L, PI.
Magdeburg. — S-ro Fritz Menz, Heumarkt 6, L, PI.
Magdeburg. — S-ro Walter Rühle, Knochenhauerfenerstr. 71, L, PI.
Mannheim. — S-ro W. Walter, Grenzweg 4, PI.
Menzelen-West (Rheinland). — S-ro Hermann Wolfertz, instruisto, PI, PM, gaz.
München. — F-ino Maria M. Helmschrott, Adelzreiterstr. 27, PI.
Neugersdorf i. Sa. — S-ro D-ro Göhl serĉas ĉi. korespond. por 13-jaraj geknaboj.
Niederlössnitz-Dresden. — S-ro Erich Dölger, Schlössfach 21, PM, PI, k. ĉ. l.
Plauen i. V. — S-ro Paul Röder, Johannstr. 112. dez. adresojn por sia junula grupo kaj interŝanĝas kun nur perfektaj samideanoj L pri ekonomiaj, popolaj kaj ŝtataj aferoj.
Potsdam. — S-ro R. Pridat, Waisenstr. 40, PM, k. ĉ. l.
Schwefelfurt. — S-ro Heinrich Weissbeck, Heilmannshäuser 12, PI, L, k. ĉ. l.
Sebnitz. — S-ro Walter Marx, Böhmische-Str. 46, L, PI, PM, k. ĉ. l.
Sebnitz (Sachsen). — S-ro Heinrich Hartmann, K. Petzoldstr. 207, PI, L, PM.
Untertürkheim (Württemberg). — S-ro Karl Schmauder, Mercedesstr. 24, PM, k. ĉ. l. (ne sendas unue).
Wilhelmshaven. — F-ino Mize Jess, Kielerstr. 12, L, PI, bfl, k. ĉ. l.

Hispanio

Jerez de la Frontera. — S-ro Antonio Garzia Perez-Caballero, Esperantista Grupo, PM, PI, k. ĉ. l.
Sevilla. — S-ro Carlos Martinez, Estación Plaza de Armas, Via y Obras, PI, PM, k. ĉ. l. (en Eŭropo kaj Ameriko nur kun loĝantoj de naciaj ĉefurboj; preferas interŝanĝi kun Danzig, Estonio, Finnlando, Letonio, Latvio, Jugoslavio, Polio).

Hungario

Budapest VII. — S-ro Fernando Geiger, Nagydiófa u. 18/II, L, PI.
Budapest. — S-ro Ladislav Szentgyörgyi, IX., Lónyai u. 19. IV./8., PI, PM, bfl, k. ĉ. l.
Budapest. — S-ro Leo Herz, VI., O'utca 40, PI, PM.
Budapest. — S-ro Dezső Lűbek, IX., Tüzoltó u. 27 b, II. c. 17. a., L, PI, PK.
Budapest. — S-ro Ferenc Kovats, VI., forgách u. 9. b, L, PK (precipe kun filatelistoj ĉiulandoj).
Budapest. — S-ro Aleksandro Sturm, IX., Lónyai u. 19, PM.
Budapest. — S-ro Karlo Rado, IX., Ráday u. 8. f. 3, L, PK, PI, PM.
Budapest. — S-ro Propper, VIII., Rákóczi út 11. IV. 6, PM.
Budapest. — S-ro Kolomano Wiesinger, VII., Wesselényi u. 30, PM.
Budapest. — S-ro Paulo Vincze, VI., Hajos u. 9. II. 7, PM.

Budapest. — S-ro Karlo Kenn, V., Sasu 7. I. 17, PI, PM, bfl, k. ĉ. l.
Budapest. — S-ro Stefano Szabó, VII., Dohány u. 16. I. 4., PI, bfl, PM (ankaŭ vendas).
Budapest. — S-ro Ludoviko Totsche IV., Váci u. 79, PM.
Budapest. — S-ro Miĥaelo Vagi, VIII., Német utca 36. II. 13, PK, L (nur kun adeptoj de Muhamed kaj inter osmanaj loĝantoj, Esp., turke, france, germane).
Budapest. — F-ino Hildassy Vilma, ŝtatoficistino, II., Csónak utca 13, PI (kun seriozaj gesamideanoj).
Budapest. — S-ro Karlo Markovits, VII., Elemér u. 17, PI, L, k. ĉ. l.
Budapest. — S-ro Stefano Bakonyi, IV., Szép. u. 3, PI, L, k. ĉ. l.
Miskolc. — S-ro Lajos Kozmo, Kirma u. 43, L (precipe kun grekaj katolikoj, ortodokskatolikoj kaj armen-religianoj, pri liturgiaj temoj).
Miskolc. — S-ro Imre Kálmán, oficisto, Szechenyi u. 53, PI, L (kun francaj, belgaj, kaj precipe kun anglaj kaj amerikaj gesamideanoj pri ia ajn temo; ĉiam respondas).
Miskolcz. — S-ro Miĥaelo Auer, Kont u. 4, PI (precipe kun nordŝtataj studentinoj).
Miskolcz. — S-ro Karlo Halmai, Zsolczai kapu. 16, PI (pri muziko kaj artoj).
Miskolcz. — S-ro Ludoviko Szendy, Széchenyi u. 8, PI, bfl, k. ĉ. l. (pri muziko).
Miskolcz. — S-ro Weitzenhoffer Jenő, Kölcsey 3, PM (vendas kaj interŝanĝas, precipe hungarajn, tiel tutajn seriojn kiel unuopajn markojn, stampigitajn kaj ne-stampitajn).
Magycsecs u. p. Onod (Borsod). — S-ro Imre Grosszmann, PI, L, PM, k. ĉ. l. gesamideanoj.
Sajókasa. — S-ro Jenő Ferber, PI, k. ĉ. l.
Szombathely. — S-ro Izsó László, L, PI, PM (monon ankaŭ; precipe kun ekstereŭropanoj).

Latvio

Riga. — S-ro August Krause, registara oficisto, Swaigschu eelā 21 dz. 53, L, PI, bfl (kun Afriko, Azio, Aŭstralio, Ameriko, Nov-Zelando).

Italio

Pisa. — S-ro Renato Fiorini, via Vitt. Em., PI, PM, k. ĉ. l.
Pisa. — S-ro Ferdinando Paderi, Viale Bonaini u. 18 p. I, PM, k. ĉ. l. (mi posedas PM de Fiume kaj de italaj kolonioj).
Roma 4. — S-ro Bruno Migliorini, 85, Scanderbeg (nur stereoskopbildoj).

Nederlando

Aalsmeer. — S-ro W. D. Maarse, Uiterweg 111 (kun ĉi. ĝardenistoj pri flor- kaj arbkulturado).
's-Gravenhage. — S-ro W. Beyers, Nieuwe Schoolstraat 18 g, PM.
Heerewarden. — S-ro J. J. J. Groenendaal, Huize „Voorzorg“, PI.
Heerewarden. — F-ino M. W. E. van Zuilichem, Veerstraat 166, L, PI, k. ĉ. l.

Polio

Białystok. — S-ro Efr. Margolis, Sobieskiego 16, lernanto, PM.
Białystok. — S-ro Abramo Ajzenšmidt, Fabryczna 19, PI, PK, bfl, PM, k. ĉ. l.
Bydgoszcz. — S-ro St. Kowalewski, Welniany rynek 15, PM, PI, bfl, k. ĉ. l.
Czenstochowa. — S-ro Antoni Pilc, 24-jara, Krakowska 58, L, PK, PI, PM, bfl, k. ĉ. l., Esp-ajoj (precipe kun fraŭlinoj).
Rzeszów. — S-ro H. Leser haltigas pro malriĉeco ĉian korespondadon.

Rumanio

Bender-Tighina (Besarabio). — S-ro Lew Soltáschi, str. Regina Maria 6, L, PI, PK, PM, k. ĉ. l. (PM ne bfl).
Bender-Tighina (Bessarabio). — S-ro Sergei Abramov, str. Nistrului 13, PI.
Bender-Tighina (Bessarabio). — S-ro Konstantin Abramov, str. Nistrului 13, PI, PM.
Bender-Tighina. — S-ro Mišuk Epifanov, 10-jara, poste restante, PI, bfl, PM.
Bender-Tighina. — S-ro D. Liubenco, poste-restante, PI, bfl.
Bender-Tighina. — S-ro L. Soltiski, s. Regina Maria 6, L (pri botaniko kaj ornitologio), PI (ne bfl), PM, birdaj ovoj, herboj kaj floroj por herbario.
Bender-Tighina (Bessarabio). — S-ro J. Cucerenco, poste restante, L, PI (ne bfl), papermonoj, herboj, floroj por herbario.
Bender-Tighina. — S-ro W. Cucerenco, s. Leo Tolstoj 50, L, PI, PM.
Bender-Tighina. — S-ro A. Epifanov, PI, bfl, ekstereŭropaj PM, L (pri elektrotekniko).
Bender-Tighina. — S-ro Arseni Epifanov, poste restante, PM, PI, papermono, L (pri elektrotekniko, ne sendas unue).
Bender-Tighina (Bessarabio). — S-ro Eugeniu Ivanov, strada Puŝchin 38, pentru PM, PI, L, PK, k. ĉ. l.
Bender-Tighina (Bessarabio). — S-ro P. Ŝalamov, str. Leo Tolstoj 111, PK, PI, PM, L.
Brašov. — S-ro D-ro Roberto Adolfo Fanta, prof. de Esp., Hosszu-u. 215, PI, L, k. ĉ. l.
Brašov. — S-ro Gejzo Csikány, fervoja oficisto, Kolostor-u. 31, PI, L, k. ĉ. l.
Brašov. — S-ro Petro Hugo Tittes, Vasut-u. 64 a, PI, L, k. ĉ. l.
Brašov. — S-ro Francisko Kovács, Kapu-u. 5, P., L, k. ĉ. l.
Szászsebes (Sebesul Dasesc, Transilvanio). — S-ro Luis Kelety, PM (skribu rekomendite), sendu ankaŭ PI, revuojn, k. t. p. kontraŭ PM (post aŭgusto nova adreso: Buenos Aires, Argentino, Sudameriko, Caseros 528).
Targul-Mureș. — S-ro Gabrielo Kispál, studento, Kazinczi-strato 5, PI, L (pri filatelio kaj okultismo), PM.
Targul-Mureș. — S-ro Julio Fischer, meĥanikisto, Dezsöfi-strato 10, PI, L (pri meĥaniko).
Targul-Mureș. — S-ino Petronella Ferenczy, profesorino de muziko, Csokonai-strato 8, PI, L (pri ĉiu temo).
Targul-Mureș. — S-ro Kolomano Gyulai, stud. de med., Cogalniceanu-strato 5, PI, L (pri higieno).
Targul-Mureș. — F-ino Magda Heinrich, Garai-strato 4, PI, L.
Targul-Mureș. — F-ino Ilonka Vákár, oficistino, Fötér 37, PI, L.
Targul-Mureș. — F-ino Ilka Koncz, bankoficistino, Fötér 37, PI, L.
Targul-Mureș. — F-ino Irén Krausz, Kossuth Lajos-strato 12, PI, L (pri modernaj temoj).
Targul-Mureș. — S-ro Adalberto Lörinczy, asekura oficisto, VD. de UEA, Poŝt-fako 61, PI, L, k. ĉ. l. (pri ĉiu temo).
Targul-Mureș. — S-ro D-ro Heinrich Schmidt, kuracisto (specialisto de seksaj kaj haŭtmalsanoj), Fötér 7, I, PI, L, k. ĉ. l. (pri ĉiu temo).

Svedio

Askim. — S-ro T. Löttsch, Villa Alphyddan III. v., PM uzit., Esp. gaz, kuprajn mon., Esp. sigelmorkoj, bfl.
Falun. — Deko da junaj laboristoj deziras korespondi kun samklasuloj el ĉiuj landoj. Respondu al S-ro G. Johansson, Slussen 10, kiu peras la aferon.
Falun. — S-ro Martin Tysklind, Slussen 8.
Falun. — S-ro John Söderberg, Främby 2.
Falun. — S-ro Fredrik Kilberg, Stenslund.
Falun. — S-ro Gustav Boström, Britsarvet.
Falun. — S-ro Erik Bodin, Nybrogatan 20.
Falun. — S-ro Gösta Andersson, Kung Karls gränd 8.
Malmö. — S-ro Gunnar Rundquist, Kornettsgatan 11, PI, k. ĉ. l.
Remmenzda. — S-ro Oscar Andersson, juna sveda studento, Egqvena Skola.
Västerås. — S-ro O. Steiner, Lindero 3, PM, PI (naciaj kostumoj kaj historiaj domoj), L (pri arkitekturo, teozofio, etnografio kaj ĉiuj problemoj internaciaj; ĉiuj demandoj pri Svedio estas respondataj).

Svisio

Les Brenets (Neuchâtel). — S-ro Emmanuel Zürcher, studento, PI, PM, bfl.
St. Gallen. — S-ro Ew. Schenzinger, Heiligkreuzstrasse 27, PM, PI.

Afriko

Las Palmas (Canarias). — S-ro Felipe Suarez (portretoj kun fraŭlinoj, sendos unue laŭdezire).

Ameriko

Bahia Blanca (Argentino). — S-ro José Viggiane, Hospital Municipal, k. ĉ. l.
Bahia Blanca (Argentino). — S-ro Alfredo Zeidler, desegnisto, str. Colon y Brown (Luz y Fuerza), k. ĉ. l.
Belleville (Illinois). — Reime Studio, 23, W. Main St., PM (militmarkoj, novaj eŭropaj ŝtatoj).
Braddock (Pa., Usono). — S-ro Rudolf Novy, 409, Rankin 5. St., PM, k. ĉ. l. (sendos usonajn, aŭstriaajn, ĉeĥoslovakajn PM).
Matanzas (Kuba). — S-ro Fructuoso Fernandez, 24 de Febrero 17, nur PI.
Oakland (Kalifornio). — S-ro Herbert Chevallier, PI, k. ĉ. l.
Santa Alta F. C. S. (Argentino). — S-ro Francisco Gianfrini, str. Humberto I esq. Rosales, k. ĉ. l.
Rosario de Santa Fé (Argentino). — S-ro Carlos E. Siburu Gerlach, Universitata studento, 1146, str. Laprida, k. ĉ. l. (precipe japanoj, ĉinoj, persoj kaj afrikanoj)
Washington D. C. — S-ro A. S. Mellichamp, 631, Penna Ave. N. W., sendos ilustritan gvidlibron de sia urbo kontraŭ PI.

Azio

Vladivostok (Siberio). — Loka Societo „Espero“ (fondita en 1897), Strato Svetlandskaja 19, deziras por siaj geanoj koresp. kun la tuta mondo L, PI, Esp. gaz. kaj propagandiloj.

PETOJ KAJ PROPONOJ

Tarifo: Unu linio (= 10 vortoj) Fr. 0.50. Rabato da 10% por 3 enpresoj kaj 25% por 12 enpresoj. Antaŭa pago.

En nacia mono: *Aŭstrio* 5 Kr.; *Belgio* 0.80 Fr.; *Britio* 5 d.; *Bulgario* 2 Lev.; *Ĉeĥoslovakio* 1.80 Kr. ĉ.; *Finnlando* 1.20 F. M.; *Francio* 0.80 Fr.; *Germanio* 1.60 M.; *Hispanio* 0.50 P.; *Hungario* 5 Kr.; *Italio* 1 L.; *Jugoslavio* 2.50 Kr.; *Nederlando* 0.25 Fl.; *Polio* 5 M.; *Skandinavio* 0.40 Kr.; *Svisio* 0.50 Fr.; *Usono* 0.10 D. — (Kie la aĉeto de respondkuponoj estas ebla oni pagu per ili: 1 respondkuponon = 25 centimoj.)

Adeptoj de l'organizaĵo „Orienta Stelo“ bonvolu skribi al Elsa Vento Kouluk. 7, Tampere, Finnlando.

Adressaĝo. — Majoro Raven-Hart, Union Club, Necochea y Peru, Mendoza, Argentino, scias, ke kelkaj leteroj al Buenos Aires perdis kaj do petas senkulpon kaj reskribon. Li volas korespondadi pri telegrafoj (speciale fervojaj), kaj interŝanĝi tradukojn el literaturo moderna (speciale el malmulte konataj lingvoj) kaj popularajn objektojn malgrandajn kaj malmultekostajn post propono.

Al ĉiuj. — Mi deziras interŝanĝi PI, nur vidaĵojn de urboj en ĉiuj landoj. Afranku bfl per malsamaj kaj malgrandaj valoroj. S-ro Bedrich O. Zubina, Poŝtako 50, Ruzomberok, Ĉeĥoslovakio.

Aligu la Ligon por la Paco Internacia — vere internacia Asocio. L. I. P., 4, Princeton Street, London W. C. I.

Aligu senprokraste al 3-a eldono de „B. E. S.-a Adresaro de Esperantistoj el ĉiuj landoj“ sendante Vian adreson kaj personajn informojn kune kun 2 fr. sv. (en papermono, poŝtmarkoj aŭ respondkup.) al „Bohema Esperanto-Servo“, Moravany, Bohemio, Ĉeĥoslovakio — Vi ricevos senpage la novan antaŭkongresan eldonon. — Postulu interesan prospekton!

Analizado de karaktero kaj kapablecoj: Studinte 7 jarojn la sciencan grafologion mi ellaboros „Portreton de karaktero“ de ĉiu homo, enhavante detalan priskribon de siaj ecoj valoraj kaj danĝerigaj, se vi sendas al mi minimume 25 liniojn inkskribitajn de sia kutima skribo. Citu sekson, proksimuman aĝon k. profesion de la skribint(in)o, kaj notu la demandojn speciale respondotajn. Honorario: 30 germ. markojn aŭ 3 svis. fr. (15 respondkup.) aŭ naciaj bankbiletoj en valoro de 3 sv. fr. Por landoj malfavorkurzaj petu favorproponon. Multaj homoj jam dankis! Skribu antaŭ fari malagrablajn spertojn! Adreso: Psihokonsilanto Kauffmann, Heidelberg (Germanio).

Al tiuj, kiuj respondis mian cirkuleron sendante Esperantajn por ekspozicio en mia urbo, mi esprimas mian koregan, samideanan dankon. Norbert Vašiček, poŝt-oficisto en Usti n. Orlice (Ĉeĥoslovakio).

Atentu, filatelistoj! — La Germana Esp. Grupo en Reichenberg fondis „Filatelian Sekcion“, kies celo estas interŝanĝi PM inter samideanoj de ĉiuj landoj. — Oni tuj reciprokos ĉiun sendaĵon. Ĉiujn sendaĵojn bonvolu adresi al S-ro Josef Krusche, Reichenberg (Ĉeĥoslovakio), Rupersdorferstr. 59.

Avizo al filatelistoj. — Piero kaj Aldo Tagliacozzo (Via Ulpiano 11, Roma) avertas, ke ili ne povas plu akcepti aliajn korespondantojn de L. PI. PM.

Bildokolektantoj. — D-ro Fr. Franke, München, Lindwurmstrasse 145/I, deziras interŝanĝi 5000 bildojn (nigrajn presaĵojn) por ĉiulandaj PM.

Centra Librejo Esperanto en Sofia deziras esti en rilatoj kun ĉiuj esperantaj eldonejoj kaj librovendejoj.

Ĉiu Esperantisto sendu sian adreson al „Bohema Esperanto-Servo“, Moravany, Boh., Ĉeĥoslovakio. Li ricevos interesan prospekton kaj prezareton de Esperantaĵoj.

Ĉu vi deziras ellerni la anglan lingvon? Se jes, vi bezonas legaĵon anglan. Abonutial „The Catholic Gazette“, monata gazeto enhavanta aĵojn diversajn. Abono 7 sv. fr. po jaro. Komencu nun. Specimeno kostas 0.75. Catholic Gazette, Brondesbury Park, London N. W. 6.

Dungante servist(in)on, oficist(in)on, edukist(in)on, kunlaboranton k. a., Vi antaŭe ekzamenigu siajn ecojn kaj kapablecojn! Legu supran anoncon „Analizado de karaktero...“

Edziĝo. — Germana fraŭlino, 34-jara, malriĉa, inteligenta, 1,70 m. alta, volonte edziĝus eksterlande. Skribu germane al F-ino Elsa Plötz, Saalbahnstr. 4/III, Jena in Thüringen.

Ekspozicio. — Por aranĝota esperanta ekspozicio ni serĉas kor. en ĉiuj landoj, kun kiuj ni povos daŭre korespondi. Laborista Esperantista Grupo, S-ro Konrad Deubler, Arcisstr. 48/II. r., München, (Bavario).

Esperanto. — F. Drudin, 93, Bd. des Belges, Lyon, aĉetus la N-rojn 182, oktobro 1915; 190, junio 1916; 193, 4, sept.-okt. 1916; 198, febr. 1917; 201, majo 1917; 208, dec. 1917.

Etikismo. — Mi tre volonte konatiĝus kun la celado de liberreligiaj, etikaj kaj aliaj ekster-ekleziaj movadoj en la mondo (ekzemple: monismo kaj liberaj komunumoj en Germanio, labour-church kaj ethical societies en Britio, k. t. p.). Presaĵojn en angla, franca kaj germana lingvoj mi scias kompreni. Cetere mi ŝatas korespondi pri tiu temo. J. L. Bruijn, Daguerrestraat 158, Hago (Nederlando).

Filatelistoj. — Mi vendas aŭ interŝanĝas PM „Pošta Ĉeĥoslovenská 1919“ lecionajn, plebiscitajn, cirkulantajn (?), aerveturajn kaj novajn ruĝkrucajn. J. Mendik, Hopfenštokova 13, Praha II.

Filatelistoj. — Kiu sendas al mi PM de sia lando ricevos tuj samvalorajn kaj samkvantaj germ. PM, R. Pridat, Waisenstr. 40, Potsdam.

Filatelistoj. — Sendu al mi per letero rekomendita 50—100 PM malsamajn el via lando, mi tuj sendos al vi la saman kvanton el Germanio. Aldonu respondkuponon. D-ro A. Moebusz, Falkenstr. 12, Lübeck.

Filatelistoj. — Mi deziras interŝanĝi rekomendite PM k. ĉ. l. S-ro A. W. Raitio, Turku, Puntaska katu 12, Finnlando.

Filatelistoj. — Sendu al mi 100—500 PM (ankaŭ pli multe de unu speco) de via lando, kaj mi sendos tuj al vi la saman valoron de Ĉeĥoslovakio laŭ katalogo. Aldonu stampitan respondkuponon. Honesta agado garantiita. S-ro Josef Purnr, instruisto, Hradec-Králové II (Ĉeĥoslovakio).

Filatelistoj. — Mi interŝanĝas PM-seriojn hungarajn antaŭmilitajn kaj milit-tempajn, por kompletaj PM-serioj ĉiulandaj. Novŝtataj kaj koloniaj PM preferataj. Sendu rekomendite. Tuja respondo! Malotajn hungarajn aŭ ĉeĥoslovakajn PM mi vendas je 1/3 prezo laŭ „Ivert“! Julio Halász, oficisto, Lučenec, Ĉeĥoslovakio.

Filatelistoj, kiu sendas al mi 100—500 poŝtmarkojn, al tiu mi sendos samvalorajn hungarajn markojn. Ne sendas unue. Zoltán Székely, Budapest VII., Erzsébetkörút 16.

Filatelistoj. — Sendu al mi 100—200 diversspecajn PM de via lando, indikante laŭ Yvert aŭ SW ilian valoron, kaj mi tuj resendas al vi la saman valoron en jugoslavaj PM. — Ing. Artur Špillar, Osijek I., Kolodvorska ul. 52 (Jugoslavio).

Finnlando. — S-ro Väinö Koskinen, Lahti-Vesala, salutas siajn korespondantojn kaj dankas korege por ĉiuj ricevitaj poŝtkartoj, leteroj, gazetoj, k. t. p.

Gazetistoj, helpemaj amikoj! — Agema studento, sperta je ekonomiaj, kulturaj, politikaj aferoj, deziras okupiĝi kiel gazet-korespondanto, redaktoro el Italio. Bonvolu helpi lian serĉadon. Adresu proponojn al Agemulo, Casella 47, Pisa (Italio).

Haló! — Mi kolektas portretojn de niaj unuaj pioniroj, verkistoj, propagandistoj de ĉiuj famaj Esperantistoj; sendu bildojn, PI, eltondaĵojn el diversaj gazetoj, kongresajn fotografaĵojn — ĉion mi rekompensas laŭdezire, prefere per PM. O. Sklenčka, Del. de UEA, Hradec Králové, Ĉeĥoslovakio.

Hejtado. — Mi kolektas notojn pri historio kaj teknika vortaro, bildojn, desegnaĵojn, modelojn, priskribojn, k. t. p., de hejtaparatoj el ĉiuj landoj. Sendu proponojn al Ed. Schauenberg, inĝeniero, 7, Avenue Henri Dunant, Genève.

Henk Goemans, antaŭa adreso: Rusa-Holanda Banko, Petrograd, kaj Rotterdamsche Bankvereniging, Amsterdam, petas siajn geamikojn, afable noti sian novan adreson: Banque Hollandaise pour la Méditerranée, Succursale de Constantinople (Turkio).

„Homara Interkonsento“ serĉas kontraŭnaciemajn korespondantojn. Skribu al S-ro K. Behrle, Stralauer Allee 20, Berlin O. 17 (Germanio).

Juna hungara kuracisto kun tri-jara dentkuracista praktiko, serĉas eksterlande okupadon kiel helpanto aŭ anstataŭanto, precipe kiel dentisto. Le preferas: Hispanion, Italion, Francion, Svison, Anglion, Portugalon. Li parolas: angle, france, germane, hispane. Li petas sendi bonvolajn proponojn al: D-ro Bodnár, Budapest IX., Mester u. 3.

Kiu min vojaĝigas eksterlanden, precipe Svison, Danion aŭ Nederlandon, por tiu mi kun danko plenumos iu ajn laboron senpage dum ses monatoj, se li intertempe nutrados kaj vestos min. 20-jara, sana, forta fraŭlo. Kompostisto mi estas; ĝis nun krom Esperanto mi parolas germane kaj hungare. — Proponojn mi petas sendi al la delegito de Miskolc (Hungario).

Komerclistoj, agentoj, kolektantoj atentu! Mi serĉas filatelistajn interrilatojn kun la tuta mondo. Mi vendas, aĉetas kaj interŝanĝas poŝtmarkojn kaj papermonon ĉiuspecajn. Kontraŭ depono aŭ referencoj mi sendas elektajn kafejojn por aĉeto kaj vendado. Mi povas ankaŭ liveri belajn ilustritajn poŝtkartojn el Vien, Esperantajn steletojn, sigelmorkojn, elektajn kafejojn por poŝtmarkoj. Mi serĉas agentojn en ĉiu lando. Prezaroj estas haveblaj kontraŭ unu respondkuponon. Josef Kolhofer, Wien XIII/4, Zehetnergasse 37.

La Redakcio de la esperanta literatura gazeto „Literaturo“ deziras ricevi esperantajn manuskriptojn por ebla utiligo en la gazeto. Oni sendu rakontojn, artikolojn kaj poemojn, originalajn aŭ tradukitajn. Oni preferas sendi mallongajn manuskriptojn. Al sendintoj de manuskriptoj uzataj oni senpage sendos la gazeton dum unu jaro. Adresu al Charles H. Edmonds, „Rockwood“, High Road, Wembley Anglo.

Liberŝtato Danzig. — PM vendas kaj interŝanĝas kun alilandaj (ne germanaj) W. Kaweck, Danzig (Liberŝtato), Fischmarkt 40/41. Filatelista afrankado!

Ludemuloj. — Tre originalan, interesan kaj meditigan tabulludon povas ĉiu senpene fari al si kaj ludi laŭ mia detala informilo kun aldonita ludoplano. Mendoj el Aŭstrio-Hungario, Bulgario, Finnlando, Germanio, Polio, Rusio bonvolu sendi: 4.50 markojn, el aliaj landoj: 7 markojn aŭ samvaloran sumon en ŝtataj bankbiletoj al la elpensinto: Max Jannasch, Leipzig-Gohlis, Johann Georgstr. 25 (Germanio).

Papermonon interŝanĝas Arseni Epifanov, Poste Restante, Tighina-Bender, Rumanio. Posedas specimenojn el Odessa, Ukrainio, Rusio, Rumanio.

Peto. — S-ro D-ro Margolian petas informojn pri sia fratino, kiu loĝas P. Lubockiego, Serpuĥovska ul. 23 a D. N-ro 3, Minsk. Li deziras venigi ŝin Kanadon. Li ricevis enirpermeson kaj pagos ĉiujn elspezojn. Adreso: D-ro William A. Margolian, okulisto, Yarmouth N. S. (Kanado).

Poŝtmarkoj. — Ĉiuj, kiuj sendas al mi 50–100 PM malsamajn mi resendas plej rapide la saman kvanton. Heinrich Weissbeck, Heilmannshäuser 12, Schweinfurt (Bavario).

Poŝtmarkinterŝanĝon deziras Endre Hevesi, Teréz körút 30, Budapest II. Katalogoj Michel, Yvert. Ne malpli ol 200 fr. aŭ M. Unuan sendon mi atendas. Bonaj referencoj.

Propaganda poŝtkartvespero! — Ni petas grupojn kaj izolulojn, precipe eksterlandajn, je alsendo de PI, bfl, ĝis la 31 majo 1921. Ni same kvitancos! Esperanto Grupo Tetschen-Bodenbach, S-ro Bruche, Lieberwerd.

Salutojn. — S-ro Kiril Alexief, Wien I, Universität, salutas siajn malnovajn korespondantojn kaj deziras kun ili kaj kun novaj ree korespondi per let., PK, PM kaj fotogr.

Samideanoj. — Mi estas komizo de la vesta, spica kaj mercera branĉo, 20 jara, kaj deziras ŝanĝi mian nunan oficon kontraŭ alia ĉe pli granda firmo por pli perfektigo. Proponojn bonvolu sendi sub „kapabla kaj fidinda Stiriano“ al Anonco-oficejo „Grava“, Stempfergasse 8, Graz (Aŭstrio).

Sciigo. — Zamenhofa Esperanto Societo en Bialystok sciigas pri sia fondiĝo, petas donacojn por biblioteko, legejo, propagando, peras korespondadon, aĉetas kaj vendas Esperantajn. Adreso: Lipowa 33, S-ro J. Šapiro, por L. E. S., Bialystok (Polio).

Sebnitz (Sachsen). — Esperantogrupo, hotelo „Stadt Dresden“, L. PK. Praha kongresvizitantoj, kiuj ankaŭ vizitos la belegan montaron Saksan-Boheman Svison, skribu tuj pri informoj. Sebnitz fabrikas artefaritajn florojn por la tuta mondo. Ĉirkaŭaĵoj kaj fabrikado tre vidindaj.

Senpage ricevos tiu, kiu sendos al ni la plej interesan leteron, la novan 36-paĝan bonegan broŝuron „Interesa Novelaro“. Ĉiu sendinto ricevos poŝtkarton montrantan mian loĝdomon. Fratoj Fethke, Oppeln, Ring 11 (Supra Silezio).

Shanghai (Ĉinio). — S-ro V. Stopani pro la amasego da ricevitaj PI ne havas la fizikan eblon respondi al ĉiuj. Li ne estas filatelisto. Li petas pardonon.

Shanghai (Ĉinio). — La Esp. Asocio petas, ke oni ne plu sendu L, PI, ĉar pro sufiĉa kvanto de korespondantoj la respondo ne estas garantiata.

Württembergaj PM mi interŝanĝas kun filatelistoj seriozaj de ĉiuj landoj. Mi deziras korespondi pri interna arkitekturo kaj artemio nuntempa. Otto Welzel, Krämerstr. 31/2, Reutlingen (Württemberg).

INTERNACIA KOMERCO

Tarifo: Unu linio (= 10 vortoj) Fr. 0.50. Rabato da 10 % por 3 enpresoj kaj 25 % por 12 enpresoj. — (En nacia mono: Vidu la tabelon sub Petoj kaj Proponoj.)

„Al mia fratneto“, broŝuro (31 p.) pri la seksvivo, verkita de Felik Ortt, havebla ĉe eldonejo „Chreestarchia“, Soest, Nederlando, kaj ĉe D. Roskes, prezid. de la Centra Komisiono de la Movado por ĉasta vivo, Hago, van Loostr. 68. Prezo: fl. 0.50 (duona holanda guldeno.)

A! teknikistoj. — Mi deziras ricevi ĉiuspecajn katalogojn, prezarojn k. t. p. en Esp., franca, hisp., germ. lingvoj pri maŝinoj elektro, fitingoj, inĝenieraj kaj diversaj teknikaj. A. E. Lee, 198, South Park Rd., Wimbledon, London SW. 19.

Artemio. — Vitro-pentraĵojn, kestetojn pentraĵojn ornamitajn, lampo-ŝirmilojn, tiel-nomatajn teo-pujojn kaj aliajn artmetiajn objektojn plej bele kaj bone faritajn liveras je moderaĵ prezaroj: M. Fenk, artmetia laborejo, München, Habsburgerplatz 5. Riprezentantoj ĉiulandaj estas ŝercataj.

Aŭstriaĵn poŝtmarkojn de la jaroj 1919 kaj 1920, franko, gazeto punpoŝtm. 12 plenaj serioj entute po 72 diversaj PM sendas ĉe antaŭpago de 10 sv. fr. (aŭ la sama valoro en alilanda valuto). L. Štica, Wien XV, Turnweg 25/15 (Aŭstrio).

Ĉiun Esperantan novaĵon sendu al la ĉiama interesiganto: Bohema Esperanto-Servo, Moravany, Bohemio, Ĉeĥoslovakio.

Fabliola. — Rakonto pri la katakomboj de kardinalo Wiseman. El la angla lingvo tradukis E. Ramo. Multaj ilustraĵoj. 427 dense presitaj paĝoj. Prezo fl. 2, afrankite kaj rekomendite fl. 3.00 (21 internaciaj respondkuponoj), ĉe Centra Esperanto-Librejo, Daguerre straat 158, 's-Gravenhage (Nederlando).

Josef Novy, Wien I, Johannesg. 26, vendas kaj interŝ. aŭstr. militpoŝtm. II eld. 50 serioj po 15 PM aŭstr., proviz. kaj definit. PM eldonojn. Ĉeĥoslov. provizoraj: Poŝta Ĉeĥoslov. 1919, 110 diversaj, 500 serioj, kaj bosniajn militpoŝtmarkojn. Kolektantoj postulu tuj prezarojn; plejmal multe kosta poŝtmarka fonto.

Jus aperis „Interesa Novelaro“, 36-paĝa broŝuro! Bona facila stilo, 7 diversaj noveloj! Fine la delonge atendita legaĵo, kiu nepre kontentigos ĉiun Esperantiston. Tuj mendu, ĉar la verko baldaŭ elĉerpiĝos. Prezo: por germ. k. ĉiuj aliaj landoj kun pli malfavora valuto 3 germ. Mk., por la ceteraj 4 germ. Mk., internacie 3 respk. Fratoj Fethke, Oppeln, Ring 11 (Supra Silezio).

Kliŝofabrikado. — S-ro H. Perkins, 6, The Lindens, Bain Avenue, Toronto, Kanado, deziras informiĝi pri la supra metio (metodoj, labor-kondiĉoj, salajroj, k. t. p.) en diversaj landoj. Respondo laŭ deziro.

Kolektantoj. — Interesaj milit-papermoneroj, arte desegnitaj. Postulu senpagan prospekton de S-ro J. Zinganeil, Eisenach (Germanio), Georgenstr. 6.

Kolektantoj! Atentu! Mi vendas hungarajn poŝtmarkojn por duona prezo de l' katalogo Michel 1920. Je ajn vi pagas pli multe. Skribu al Leo Herz, Budapest VI, O-utca 40.

Komerclimportisto, S-ro Juan Lemes, Las Palmas (Islas Canarias), deziras ricevi proponojn pri ĥemiaĵoj, teksaĵoj, nutraĵoj, k. t. p. Bonegaj bankaj referencoj.

Krempler Emil, Sebnitz (Sa., Germ.), internacia komercagentejo. — Kiu ekster Germanio serĉas germanajn fabrikojn kaj deziras malmultekostan aĉeton, skribu al mi.

Kuba. — Eksporto kaj importo de komercaĵoj: S-ro Fructuoso Fernández, komercisto, 24 de Febrero 15–17, Matanzas (Cuba).

„**Lumo**“. — Kelkaj jarkolektoj de l' malnova bulgara grandformata Esperanta ilustrita revuo „Lumo“ vendas S-ro Ivan Nenkov, str. „Sv. Gorska“ 2299, Tirnovo, Bulgario. Unu jarkolekto 10 fr. aŭ 1 dolaro en bankbileto.

Malakito. — Mi volas aĉeti krudan kupran malakiton po 1015 kilogramoj el iu lando, ankaŭ gemojn en kruda stato. Sendu specimenon kun prezo. Ĉia negoco kontante. Albert Everitt, Escondido (Usono, California).

Paperoj ĉiuspecaj, skrib-, pak- kaj teknikaj paperoj, silk-, luksaj- kaj pergament-paperoj, lernejakaj kaj ĉiuspecaj paperaĵoj vendas pogrando: A. Belz, Kantstrasse 34, Berlín-Rummelsburg.

Poŝtkartoj-kolektantoj. — Vidaĵkartoj de la mondfama Wartburg apud Eisenach. Belarte faritaj kolorpresaĵoj. 9 diversaj serioj. Prospekto senpage de F-ino Gretel Schwalbe, Eisenach (Germanio), Sophienstrasse 47 b.

Poŝtmarkoj. — Mi vendas pogrando kaj detale aŭstriaĵn, polaĵn (ankaŭ oficialajn) PM; mendojn kun kondiĉtrandonoj turni al K. Skoczek, 28, Grunwaldba, Rzeszów, Polio.

Poŝtmarkojn. — „Poŝta Ĉeĥoslovenska 1919“ 17 spec. = 20 sv.; Plebiscitajn ĉeĥoslovakajn 37 spec. = 30 fr. sv.; legionajn 6 spec. = 4 fr. sv., kaj aliajn vendas J. Huttar, gymnasium, Pisek, Ĉeĥoslovakio.

Propono. — Mi serĉas en ĉiuj lokoj samideanojn, kiuj akceptus kontraŭ pago de malgranda kaŭcio la revendon de Gablonzaj ornamaĵoj. Petu informojn de H. Röhlich, Wassergasse 7 a, Gablonz a N. (Ĉeĥoslovakio).

Riprezentado! — Mi serĉas ĉie spertajn, diligentajn, negocemajn riprezentantojn por disvedi miajn diversajn artikolojn (praktikajn novaĵojn, ĉiuspecajn objektojn). Bona profito. Fritz Mayerhauser, Bad Reichenhall, Germanio.

Riprezentado. — S-ro Advokato Celestino Cacace, vic-direktoro de Napola agentejo de la asekura societo „Riunione Adriatica di Sicurtà“, Piazza della Borsa 8, Napoli (Italio), deziras riprezenti eksterlandajn firmojn pri ĉiuspecaj komercaĵoj kaj produktoj. Donas komercajn informojn pri ĉiuj italaj komerclokoj.

Spertaj agentoj, bone rekomenditaj, kiu povas vendi pogrando fer- kaj teknikaj artikoloj en ĉiu urbo de Danio, Estonio, Finnlando, Letonio, Litovio, Norvegio kaj Svedio serĉas Kaweck & Wolff, Danzig, Fischmarkt 40/41.

Vitraj verdaj steloj por fenestra ornamo kiel viditaj en la akceptejo en Hago estas aĉeteblaj ĉe S-ro Schuit, Snijdrstr. 97, den Haag (Nederlando).

 Pro manko de loko ĉiuj grandaj anoncoj estas prokrastataj al la venonta numero.